



Upravništvo: Ljubljana, Pucctnjcva ulica 3.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Iskratni oddelki: Ljubljana, Pucctnjcva ulica 5 - Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Isključno zastopstvo za oglašje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A. MILANO

Racuni: za Ljubljansko pokrajino pri pokrajn-
skovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti. Cor. Post. No 11-5118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Mesečna naročnina 25 Lr.

Uredništvo:
Ljubljana - Pucctnjcva ulica št. 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo

Gewaltiger Ansturm des Feindes gegen Caen

Seit dem 6. Juni an der Invasionsfront 900 Panzer abgeschossen - In Italien und in der Mitte der Ostfront weiterhin erbitterte Kämpfe

Aus dem Führerhauptquartier, 30. Juni. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

In der Normandie setzte der Feind seine gewaltigen Anstrengungen fort, um die Stadt Caen von ihren Versorgungslinien abzuschneiden und von Südwesten her zu nehmen. Unter stärkstem Einsatz von Artillerie und Luftwaffe konnte der Gegner seinen Einbruchraum in erbitterten Kämpfen zunächst erweitern, bis ihn ein starker deutscher Gegenangriff in der Flanke traf und ihm einen grossen Teil des gewonnenen Geländes wieder entriess. Zahlreiche Panzer des Feindes wurden vernichtet. Die Kämpfe dauern an.

An der übrigen Front des Landekopfes schafften die Verbände, von starker Artillerie unterstützte Vorstösse des Gegners östlich der Orne und südwestlich Tilly. Nordöstlich Saint Lo eingebrachte nordamerikanische Truppen wurden im Gegenangriff wieder geworfen.

Im Kampfraum von Cherbourg trat der Feind auf breiter Front nunmehr auch gegen unsere Kampfgruppen auf der Nordwestspitze der Halbinsel zum Angriff an. Der Ansturm des weit überlegenen Gegners brach am Widerstand der tapferen Verteidiger unter Führung von Oberstleutnant Keil verlustreich zusammen.

Seit 6. Juni wurden an der Invasionsfront über 900 feindliche Panzer abgeschossen.

Beim Kampf im Raum von Cherbourg zeichnete sich der Kommandant eines Stützpunktes der Luftnachrichtentruppe, Oberleutnant Däumling, besonders aus.

Marinebatterien der Kanalsenln nahmen wiederholt feindliche Kriegsschiffverbände unter Feuer und zwangen sie zum Abbrechen.

Fernkampfverbände der Kriegsmarine beschädigten unter der englischen Küste einen grossen Tanker, der auf Strand gesetzt werden musste.

Das schwere Vergeltungsfeuer der »V 1« wird fortgesetzt.

An der italienischen Front wurde an der Küste des Ligurischen Meeres und im Abschnitt südwestlich und südöstlich Siena erbittert gekämpft. Der Gegner griff hier, unterstützt von starken Panzerkräften und unter Zusammenfassung seiner Artillerie, während des ganzen Tages an, konnte aber

nur wenig Boden gewinnen. Beiderseits des Trasimenischen Sees setzte der Feind seine Durchbruchversuche infolge der an den Vortagen erlittenen hohen Verluste, die ihn zu erneuten Umgruppierungen zwangen, gestern während des Tages nicht fort. Erst gegen Abend nahm er seine Angriffe wieder auf, die noch im Gange sind.

In der Mitte der Ostfront wird weiter erbittert gekämpft. Zwischen Sluzk und Bobruisk wurden feindliche Angriffsspitzen an einigen Stellen aufgefangen. Bei Borisov und südwestlich Polozk kam es zu heftigen Kämpfen mit feindlichen Angriffsgruppen. Schlachtfliegerverbände griffen wiederholt in die Erdkämpfe ein und zersprengten feindliche Infanterie- und Kraftwagenkolonnen. Südöstlich Polozk brachen auch gestern alle Angriffe der Bolschewisten blutig zusammen. Hier hat sich die norddeutsche 290. Infanterie-Division unter Führung von Generalmajor Henke besonders ausgezeichnet.

In Weissruthenien wurde ein Bandenunternehmen von Sicherungsverbänden des Heeres und der Polizei unter Führung des SS-Obergruppenführers und General der Polizei von Gottberg erfolgreich beendet. In vierwöchigen Kämpfen wurden 342 Bandenlager und 936 Bunker zerstört. Die Bolschewisten hatten schwerste blutige Verluste. Ausser 7700 Toten verloren sie 5300 Gefangene. Zahlreiche Waffen und umfangreiche Lebensmittelvorräte wurden erbeutet.

Im hohen Norden wiesen unsere Gebirgstruppen mehrere Angriffe der Bolschewisten ab.

Ein starker nordamerikanischer Bomberverband griff gestern vormittag Orte in Mitteldeutschland an. Besonders in Magdeburg und Wittenberg entstanden Gebäudeschäden und Verluste unter der Bevölkerung.

Einzelne feindliche Flugzeuge warfen in der Nacht Bomben im Raum von Wien.

Über dem Reichsgebiet und den besetzten Westgebieten wurden bei Tage und in der Nacht durch Luftverteidigungskräfte 31 feindliche Flugzeuge zum Absturz gebracht.

Unterseeboote vernichteten drei Schiffe mit 13.000 BRT und einen Bewacher. Im Kampf gegen die feindliche Seelüberwachung schossen sie zehn feindliche Flugzeuge ab.

Boji na vzhodnem bojišču

Berlin, 30. jun. V Cherbourg se še vedno neomajano bori skupina junakov in zadaja sovražniku vsak dan občutljive izgube. V sredo so mu znova preprečili vstop med zunanje pristanišne objekte v smeri proti zapadu ter so radikalno uničili poslednje naprave v pristanišču.

Na južnem odseku se vedno tesnega invazijskega področja so južozapadno od Caena nemški čete napadle ob cesti Caen-Villers Bocage in uničile 20 protitankovskih topov, prebile močne nasprotnikove zaporne erte in s tem zaustavile preko doline Odon prodirajočega sovražnika. Izgube nasprotnika so bile tako visoke, da je moral sedaj podpreti Britance še ameriška oklopniška divizija.

Tudi Nemci so vrgli v boj nove sile, tako da je računati z nadaljnjimi hudimi boji. Čeprav napadeta na le 25 km širokem napadalnem področju severno in zapadno od Caena cela dva britanska armadna zborna s številnimi posebnimi oddelki ter uničujejo letalci za nemškimi črtami majhne normanske kraje sistematsko in brezmišelnost, sovražnik niti v dolini Odon in niti severno od Caena ni mogel prodreti dalje. Namesto tega je bil njegov napadni klin napaden z vseh strani in precej stisnjen. Britanci so plačali za svoj novi poskus, da bi prodrl iz območja svojega ladijskega topništva, v dveh dneh že nad 100 oklopnikov in krvave žrtve. Z istim ponosom kot pri Caenu boreči se oklopniški grenadirji in protiooklopniški strelci, si z branilci Cherbourg lahko podajo roke tudi posadke lahkih nemških pomorskih enic. V pretekli noči je n. pr. majhna nemška prednja stražna ladja ne le vzdržala premoč topov rušilca, ki se ji je docela približal, temveč ga je celo v 15 minutah zažgala in potopila.

Bitka oklopnikov pri Tillyju

Berlin, 30. jun. Mednarodni poročevalski urad poroča o bojih na invazijskem bojišču:

V oklopniški bitki pri Tillyju sta včeraj obe strani vrgli v borbo nove sile, tako da so se hudi boji nadaljevali z ojačeno srčnostjo. Spopadi tud' ponoči niso popustili. Britancem je s pomočjo njihovega težkega ladijskega topništva in z neprestano močnimi letalskimi napadi včeraj popoldne uspelo, da so razširili vdor pri Baronu, tako da so po štiridnevih ogorčenih bojih, v katerih so izgubili do 200 oklopnikov, končno pridobili kakih 7 kilometrov globok in 3 do 4 km širok predel. Zvečer pa so jih Nemci silovito udarili v bok ter so morali ponoči zopet izprazniti glavni del pridobljenega ozemlja. Vest' o višini njihovih izgub trenutno še ni. V posameznih poročilih so javili nemški oddelki uničenje 79 britanskih oklopnikov, zmed katerih je nekaj padlo tudi v nemške roke.

Vzhodno od Orne so britanske in kanadske čete nadaljevale s svojimi poizkusi da bi razširile tamkajšnje predmostje proti vzhodu in jugu. Izvršenih je bilo mnogo napadov, ki so jih Nemci vse odbili. Tudi Američani, ki so severno od St. Lo za včeraj dopoldne dvakrat zamenali napad, so popoldne doživeli že tretji neuspeh. Nekaj sto metrov ozemlja, ki so ga začasno osvojili, so jim Nemci iztrgali s kasnejšim protinapadom.

Američani v zastoju

... 30. jun. (Vojni poročevalec agencije DNB Alex Schmalfluss.) - Položaj, ki je postal zaradi sredotočnih oklopniških sunkov pri Cheuxu in Mouenu deloma težaven, je bil medtem na področju južno od

Boji v Italiji

Berlin, 30. jun. Na italijanskem bojišču se je s sovražnikovim pritiskom ojačil tudi odpor. Nasprotnik je na obalnem področju južozapadno in južno od Siene ter na zapadni obali Trasimenskega jezera uporabil zopet mnogo oklopnikov ter je podprl svoje napade s silovitimi topniškimi ognjem in z močnimi letalskimi oddelki. Izredno težki so bili boji pri Brenni, pa tudi južno in južovzhodno od Siene sovražnikovi napadi niso imeli nikakega uspeha.

Posebno lep je bil obrambni uspeh nemških padalcev in grenadirjev zapadno od Trasimenskega jezera. Tik severno od malega jezera Chiusi je napadel sovražnik v zgodnjih jutranjih urah zaporedoma v več valovih po zelo težki topniški pripravi. Težišče napada je bilo na odseku Lopi la Villa, kjer je 25 oklopnikov podpiralo prvi napadni val. V hudih in na obeh straneh zelo ogorčenih borbah so nemške čete skupno s topništvom preprečile vse prebijalne poizkuse. Uničile so 12, večinoma težkih oklopnikov, odpravile nekaj prehodno nastalih vdorov in ujele mnogo ljudi. Nadaljnje protinapade so izvršili nemški grenadirji vzhodno od Perugia na odseku pri Pigionu, kjer so zmanjšali sovražni vdor.

Ameriški rušilec ptopljen na Sredozemskem morju

Stoekholm, 28. jun. Reuter javlja, da je ameriško mornariško ministstvo objavilo, da se je zaradi sovražnih akcij meseca maja potopil na Sredozemskem morju 1300 tonski spremljevalni rušilec »Fechter«.

Kršitev nevtralnosti San Marina

Milan, 28. jun. Anglosaški bombniki so v ponedeljek v več valovih z bombami težkega in najtežjega kalibra napadli ozemlje in prestolnico nevtralne republike San Marino. Doselej je bilo naštetih 40 mrtvih in 60 teško ranjenih. Mesto San Marino je bilo močno upuščeno. Stolnica in knjižnica sta popolnoma porušeni. Uničenih je bilo mnogo zgodovinskih zgradb in stanovanjskih okrajev mesta.

Državno zastopstvo vlade San Marina je objavilo o tej kršitvi nevtralnosti sledečo uradno izjavo:

V San Marino ni nikakih vojaških naprav, nikakih skladišč orožja ali municije in nikakih čet vojskujočih se sil. Nemško vrhovno poveljništvo je svojim četam tako prehod kakor tudi bivanje v republiki izrecno prepovedalo. Posebej ugotavljamo, da so Nemci doslej strogo spoštovali nevtralnost republike. Četam je bila izdana celo prepoved kratkotrajnega ogleda zgodovinskih znamenitosti in starem mestu San Marino, da bi na ta način preprečili tudi najmanjši sum kake kršitve nevtralnosti. Mod prebivalstvom republike je ta kršitev nevtralnosti izzvala vihar ogorčenja. Vladni svet je takoj izdal formalni protest proti tej kršitvi nevtralnosti in je po svojih diplomatskih zastopniških apelirani ostale nevtralne države, da bi dosegli skupni protest proti ravnanju anglosaških sil. Prebivalstvo San Marina se ob pričetku napada ni zateklo v zaklonišča, ker doslej še nihče ni kršil nevtralnosti republike. Vsled tega so bombe anglosaških letalcev zadele ljudi na cestah in povzročile hude izgube.

Hud udarec Titovim tolpam

Berlin, 28. jun. Mednarodni poročevalski urad poroča:

V albansko-grškem obmejnem ozemlju se je te dni uspešno zaključil velik podvig proti močni Titovi tolpi. Nemške čete so v južnoalbanskih gorah v treh tednih stisnile komunistične skupine na tesno ozemlje ter jih uničile. Izjavljajo so se vsi poskusi komunistov, da bi prebili nemški obroč. Čeprav so bili tolovaji izredno dobro oboroženi ter jih je podpiralo zavezniško letalstvo. Skupno je bilo ubitih in ujetih približno 3000 balkanskih boljševikov. Nemške čete so zaplenile velike množine streliva orožja vseh vrst, med njim 133 strojnica. Domače prebivalstvo je podpiralo nemške čete.

Silen sovražnikov napad proti Caenu

Od 6. junija je bilo uničenih na invazijskem bojišču nad 900 oklopnikov - V Italiji in na srednjem odseku vzhodnega bojišča nadalje ogorčeni boji

Führerjev glavni stan, 30. jun. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil javlja: V Normandiji je nadaljeval sovražnik svoje silovite napade, da bi odrezal mesto Caen od njegovih oskrbovalnih zvez ter ga zavzel z jugozapada. Z najmočnejšo uporabo topništva in letalstva je nasprotniku najprej uspelo, da je v ogorčenih bojih razširil svoje vdorne področje, potem pa ga je zadel v bok močan nemški protinapad, ki mu je zopet iztrgal velik del pridobljenega ozemlja. Uničili smo mnogo sovražnih oklopnikov. Boji še trajajo.

Na ostalem bojišču predmostja so se izjalovili ponovni z močnimi topniškimi ognjem podprti sovražni sunki vzhodno od Orne in južozapadno od Tillyja. Ameriške čete, ki so vdrle severovzhodno od Saint Loja so bile s protinapadom zopet vržene nazaj.

Na bojnem področju Cherbourg je pričel sovražnik sedaj na široki črti napadati tudi naše bojne skupine na severnozpadnem delu polotoka. Napad mnogo premočnega sovražnika se je zrušil z izgubami ob odporu hrabrih branilcev pod vodstvom podpolkovnika Kaila.

Od 6. junija je bilo na invazijskem bojišču uničenih nad 900 sovražnih oklopnikov.

V bojih na področju Cherbourg se je posebno izkazal poveljnik nekega oporišča letalskega poročevalskega oddelka nadporočnik Daimling.

Mornariške baterije otokov v Rokavskem prelivu so ponovno obstreljevale edince sovražne vojne mornarice ter jih prisilile k umiku.

Daljnostrelne baterije vojne mornarice so poškodovale pred angleško obalo vesliki petrolejske ladje, ki je morala nasedi na sipino.

Nadaljuje se težki maščevalni ogenj z »V 1«.

Na italijanskem bojišču so bili ob obali Ligurijskega morja in na odseku južozapadno in južovzhodno od Siene ogorčeni boji. Sovražnik je napadal tu, podprti z močnimi oklopniškimi silami in z združenim topništvom, ves dan, vendar je za-

sedel le malo ozemlja. Na obeh straneh Trasimenskega jezera sovražnik včeraj podnevi ni nadaljeval probojnih poizkusov zaradi visokih izgub, ki so ga doletele prejšnjega dne in zaradi katerih je moral pregrupirati svoje čete. Šele proti večeru je ponovno pričel s svojimi napadi, ki so se v toku.

Na srednjem delu vzhodnega bojišča se nadaljujejo ogorčeni boji. Med Sluckom in Bobrujskom so bili na nekaterih mestih zadržani sovražni napadniki klini. Pri Borisovu ter južozapadno od Polocka je prišlo do silnih bojev s sovražnimi napadalnimi skupinami. Oddelki bojnih letal so ponovno posegli v boje na zemlji ter razpršili sovražne kolone pehote in motornih vozil. Južovzhodno od Polocka so se tudi večerj krvavo zrušili vsi boljševiški napadi.

Tu se je posebno izkazala severnomemska 290. pehotna divizija pod vodstvom generalnega majorja Henkeja.

V Beli Rusiji se je uspešno dokončalo uničevanje tolp, ki so ga izvedli zaščitni oddelki vojske ter policije pod vodstvom SS višjega skupinskega vodje in policijskega generala von Gottberga. V štirideskih bojih je bilo uničenih 342 tolovajskih taborišč in 936 bunkerjev. Boljševiki so imeli najtežje krvave izgube. Poleg 7700 mrtvih jih je 5300 ujetih. Zaplenjeno je bilo mnogo orožja ter velike zaloge živilskih potrebščin.

Na visokem severu so odbile naše gorske čete mnogo boljševiških napadov.

Močan oddelek ameriških bombnikov je napadel včeraj dopoldne kraje v srednji Nemčiji. Posebno v Magdeburgu in Wittenbergu je nastala škoda na poslopih in izgube med prebivalstvom.

Posamezna sovražnikova letala so odvrkla ponoči bombe na področje Dunaja.

Nad ozemljem Rajha in nad zasedenimi zapadnimi deželami so sestrelile zračno-obrambne sile podnevi in ponoči 34 sovražnih letal.

Podmornice so uničile 3 ladje s 13.000 tonami ter neko stražno ladjo. V boju s sovražnikovimi letali, ki nadzirajo morskopodročje so sestrelile 10 sovražnikovih letal.

Obrambna bitka na vzhodu

Berlin, 30. jun. Na srednjem odseku vzhodnega bojišča so moral nemški vojniki napeti vse sile, da so se lahko upirali že 6. dan neprestano napadajočim boljševikom. V glavnem zabija sovražnik tri večje napadalne klinje med Dvino in Pripjet v smeri proti Minsku.

Prvi je med Polockom in avtomobilsko cesto Smolensk-Minsk. Drugi pritiška trenutno desno in levo od Mogileva, tretji pa poizkusa, da bi ob obeh straneh Berezine z obkolitvijo Bobrujska prišel preko močvirij ob Ptčju do Minska. Ponedek je sovražnik uspelo, da je z zelo visokimi izgubami nekoliko napredoval. Bistvenih uspehov pa boljševiki niso dosegli. Njihovi množestveni napadi na Mogilev in Bobrujsk so se izjalovili ob junaškem odporu nemških posadk. Za nadaljnji razvoj operacij je važno, da boljševikom doslej ni uspelo napredovati ob železnici Smolensk-Polock. S tem so bile zadržane sovražnikove namere, da bi z napadi ob Dvini in pri Ostrovu spravil v pokret tudi severni odsek bojišča. Zato je izvršil tam v sredo le še slabe napade, ki so bili odbiti.

Severno d avtomobilske cesti boreči se nemški armadni zbor je v treh dneh uničil 150 sovjetskih oklopnikov. O še večjih uspehih javljajo z drugih odsekov. Krvave izgube boljševikov se lahko vsled odmičnih pokretov le približno ocenijo. Ako pa je imel sovražnik že pri svojem stranskem napadu na področju južno od Ostrova v treh dneh ob izgubi 30 oklopnikov 2505 mrtvih in večkrat toliko ranjenih, je lahko iz tega zaključiti, kakšen krvni davček so morali plačati boljševiki za prodiranje med Dvino in Pripjetom.

Letalstvo, ki stalno posega v boje z močnimi in borbenimi jatami, je sovražnikove izgube še močno povečalo. Uničilo je na oskrbovalnih poteh in v neposrednem zaledju bojišča mnogo oklopnikov in vozil, razbilo skupno s topništvom ponovno pripravljene sovražnikove napadalne sile in zločilo iz boja več poljskih havbic in topov. Tudi lovci in protiletalsko topništvo so dosegli nove uspehe ter so v sredo na vsem vzhodnem bojišču sestrelili nadaljnjih 93 sovjetskih letal. V to je vstetih tudi več letal, ki so jih sestrelili finski lovci na področju južovzhodno od Viipurja.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 30. jun. Sinočnje finsko vojno poročilo javlja:

Na zapadnem delu Karelske ožine je bil sovražnikov pritisk najjačji med Suomenvedenpolho in Taljem. V trajno hudih bojih so naše čete odbile več z močnimi letalskimi in oklopniškimi oddelki izvršenih napadov. Izprememb polni boji, v katerih je dosegel sovražnik kljub visokim izgubam le krajevne uspehe, še trajajo. Severno od Hetinjokija in Äyräpääje smo ponovno odbili sovražnikove napade. Enako smo nasprotniku ob Vuoksenu preprečili, da bi prišel preko reke.

Na Aunuški ožini je sovražnik po topniški pripravi napadel pri Viteli. Na enem mestu mu je uspelo vdreti v naše postojanke, a smo ga s protisunkom vrgli nazaj. Dalje proti vzhodu je napadel sovražnik s podporo oklopnikov naše postojanke. V hudih bojih smo doslej uničili 7 oklopnikov.

Na Maelski ožini so bili krajevni obrambni boji. Sovražnik je napadel z manjšimi silami. Ob obali Oneškega jezera smo pri odmičnih pokreth naših čet izpraznili Kontuohjo.

Na Aunuški ožini so obale baterije dobro podpirale operacije naših čet na kopnem.

Bombniška letala in nemški strmoglavi bombniki ter rušilci so v zadnjih 24 urah

uspešno napadali sovražnikove cilje na področju Talijs.

Finski in nemški lovci ter protiletalska obramba so sestrelile 2 opazovalna balona in skupno 61 sovražnikovih letal, med njimi 5 na Aunuški ožini.

Nemška pomoč Finski

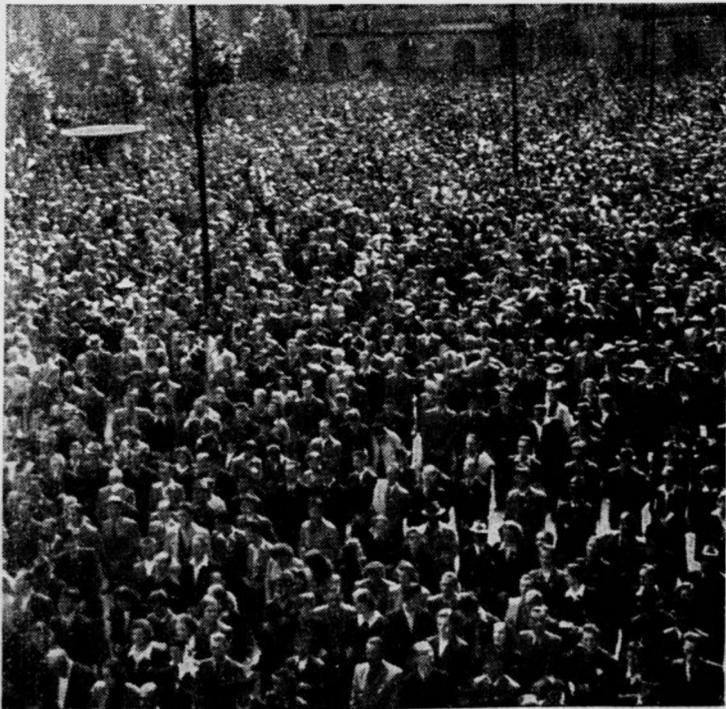
Berlin, 30. jun. Kakor poroča vojaški so-trudnik agencije DNB Martin Hallensleben o uradnem poročilu glede obiska zunanega ministra von Ribbentropa v Helsinkih, so Fincem na razpolago močnejši kontingenti nemških čet in tudi pomoč v orožju. Poročevalec piše: Nemški vojniki krogi umevno ne objavljajo podrobnosti o nemško-finskem dogovoru. Izjavljajo le, da smatrajo pomoč Finski za samo po sebi razumljivo prijateljsko ravnanje s sobojencem. Iz različnih znakov pa je razvidno, da je nemško vrhovno vojno vodstvo že odredilo močnejše kontingente čet za finsko bojišče, kar bo v Kareliji kmalu opaziti. Razumljivo je, da bo ostalo vrhovno poveljstvo v finskih rokah. V vojaških krogih nemškega glavnega mesta vidijo v pripravljenosti, s katero je nemško vodstvo dalo na razpolago svoje čete, jasen dokaz, kakor izredna je nemška vojska moč.

Trdno bratstvo v borbi proti boljševizmu

Berlin, 30. jun. V berlinskih odgovornih krogih izjavljajo, da pomeni nemško-finski sporazum utrditev bratstva v orožju proti boljševizmu, ki ogroža Evropo od skrajnega severa do Peloponeza. Pri tem opozarjajo tudi na izjavo, ki jo je podal pred tedni zunanji minister von Ribbentrop in v kateri je označil, kako poskušajo boljševiki s političnim pritiskom ali na kak drug način zabit narode v past. Zunanji minister von Ribbentrop pa je takrat tudi izjavil, da je Nemčija odločena tako podpreti svoje zaveznike, kakor da bi bila njihova dežela del Nemčije same. Evropska zaveza vzajemnosti je za Nemčijo odločilen, da namreč pomaga prijatelju, ki je v nevarnosti. Različni švedski časopisi so z ironičnimi opazkami komentiral dejstvo, da je prišel zunanji minister Nemčije v Helsinkih, ne pa kakšna finska osebnost v Berlin. K temu pripominjajo pristojni berlinski krogi, da je bilo to storjeno zaradi položaja, v katerem je Finska, da pa na drugi strani tudi finska demokracija ne dopušča, da bi dobil kakšen posredovalec vsa polnomočja, s katerimi bi lahko sklenil najdaljnosežnejše dogovore, kakor je to možno v Nemčiji. Zaradi tega je bilo prav, da je bil Ribbentrop v Helsinkih, kjer so bile zbrane vse odločilne osebnosti, tako da je lahko prišlo do takojšnje ureditve vseh perehich vprašanj. Nemško-finsko razmerje je pa v ostalem tudi dokaz, da so se tudi dežele z različnimi političnimi sistemi v Evropi združile v polnem razumevanju in prijateljstvu v borbi proti sovražnikom Evrope.

Neka švicarska poročevalska agencija je poročala, da je zunanji minister von Ribbentrop v Helsinkih izjavil, da računa s skorajšnjim nemško-antleškim kompromisnim mirom. To poročilo označujejo na Wilhelmstrasse za časopisno raco, ki je tako smešna, da je sploh ni treba demantirati.

Naročite se na romane
»DOBRE KNJIGE«!



Von der grossen antikommunistischen Kundgebung in Laibach - Z velikega protikomunističnega zborovanja v Ljubljani

Mogočno narodno zborovanje v Ljubljani

30.000 zborovalcev Ljubljane manifestira svoje odločno protikomunistično prepričanje in svojo železno voljo do brezkompromisne borbe proti boljševizmu in njegovim pomagačem ter do vztrajnega dela za srečno bodočnost Slovencev v okviru nove Evrope

Ljubljana, 30. junija

Kongresni trg, središče Ljubljane, je vreden svojega dostojanstvenega imena. To je zborovališče Ljubljane, tu se zbira njeno prebivalstvo od velikih in slovesnih priložnostih, od tod se glasi beseda Ljubljane, srca slovenskega naroda, kadar jo je treba povedati jasno in glasno, pa naj že izraža naše največje veselje, ponos ali žalost. Posebno odločno, manifestantno besedo je izpregovorila Ljubljana na včerajšnji praznik Sv. Petra in Pavla, ko se je zgrnila na Kongresni trg k protikomunističnemu taboru, k tako mogočni manifestaciji, kakršne Ljubljana najbrž še ni videla.

Nevhiata, ki je razsajala prejšnji večer, se je čez noč unesla in v svežem, prepletem sončnem jutru je bil široki, vse-nakrog okrašeni častni obred oz. znamenju Sv. Trojice spremenjen v ličen gaj palm in oleandrov, ki so ga spredaj krasile rdeče gladiole, govorniški oder in središčni tisk pred znamenjem pa je bil okrašen z velikim sinjim grbom kranjske vojvodine. Enak orel je krasil tudi enega izmed obeh rdečih jamborov ob pločniku Zvezde, na kateri sta se pozneje, ob pričetku slovesnosti, dvignila nemška državna in slovenska narodna zastava.

V en sam veljavski živí mozaik se je spremenil Kongresni trg, ko so se nanj med sedmo in osmo uro stekale nepregledne reke Ljubljančanov in okoličanov. Ne-navadno številne skupine izbranih narodnih noš, domobranci četa z godbo, združeni pevski zbori, razigrana mladina, polna svežine in zdravja — to je bil mogočen okvir gornjemu delu zborovališča. Vse dalje do zadnjih robov Kongresnega trga pa se je razrjnjala in valovila pisana množica, ki je segala še daleč tja v Vegovo ulico, na Dvorski trg, čez Zvezdo, proti Wolfovi ulici. Čudovita pestrost narodnih noš in drugih skupin okrog govorniškega odra, je bila obilna paša očem. Še prav posebno pa kameron številnih poklicnih fotografov in amaterjev, ki so zjad na visokem podstavku spomenika, zjad na stopniščih, zdej z balkonov navdušeno smelali. Največji delež je pa seveda posnela filmska kamera, ki je bila neprestano na delu. Če je tolikšna živost bila paša očem, pravimo, sta pa za vest skupnosti in tople zbraniosti tolikšnih tisočev našega ljudstva in prisrčno bratstvo meščana z deželanom bili toplo blažilo srceem, ki so spet veseleje utripala v potrdilu, da smo še tu, da nas je mnogo, mnogo, in da po tolikernih strašnih ranah, ki so bile narodu zadane, složno in verno gledamo v bodočnost.

Včerajšnji narodni tabor je nedvomno med največjimi, kar jih je doslej zabeležila naša domača zgodovina, saj mu je prisostvovalo 30.000 ljudi. Bil pa je ne samo vsebinsko in številčno izredno mogočen, marveč je bil tudi v pogledu organizacije na višku. Dotok živih rek je bil enakomerno uravnan, truma prijaznih mladih reditelev je imela lahek opravek, še prav posebno ljubeznivo pa so bila vsepovsod sprejeta zala dekleta v narodnih nošah, ki so okrasila častne goste in domobrance z domačimi šopki iz nageljčkov in roženkavrat, vse druge pa s slovenskimi znaki, na katerih je bil spominski datum. Številni zvočniki so različno prenašali ves potek zborovanja.

Od vsega početka, ko je pozdravna koračnica domobranske godbe zadonela v pozdrav prezidentu Rupniku in njegovemu spremstvu, ko so zadonela povelja in ko se je ob himnah izvršil svečani obred dviganja zastav, pa do učinkovitega zaključka, ko se je po vsem prostranem trgu glasila skupna pesem »Hej Slovenci«, je vladalo na Kongresnem trgu praznično razpoloženje, resno in zanosno, primerno slovesni uri, v kateri smo se zbrali, da pretehtamo svoj čas, se skupno razgledamo po slovenski domovini in si vzajemno potrdimo svojo vero: živeti hočemo! In ko smo se na razhodu znašli v veletoku, ki se je valil s Kongresnega trga po glavnih ljubljanskih ulicah, pa ko smo bili priče osvajajočih živahnih manifestacij mladine, se je ta vera le še poglobila. Tako je veliki tabor obogatil tisoče in tisoče zborovalcev, postal pa je — po radiu — svoje glasove tudi v nešete slovenske domove.

Zbirajo se nepregledne množice

Komaj je odbilo sedem, že si opazil na vseh glavnih cestah, ki vodijo v mestno osrčje, nenavadno živahnost. Od vsehopsod so se zgrinjale množice na prostorni Kongresni trg. Prihajali so avtokarji, na njih brhka dekleta in postavni fantje v pisani narodni noši. Vmes je veselo donela harmonika in se je razlagala naša pesem. Oddelki slovenskih domobrancev z godbo na čelu so prikoračkali na Kongresni trg, zbirali so se predstavniki in drugi častni gosti,

je, prihajali pevci in skupine v narodnih nošah. Praznično razpoloženje, ki je bilo zajelo Ljubljano in njeno bližnjo okolico že v rani uri, se je stopnjevalo do viška na Kongresnem trgu, ki je bil ves v svečanem, ubranem okrasju zelenja in zastav. Pred spomenikom Sv. Trojice je bila postavljena častna tribuna za odlične goste velikega narodnega zborovanja. Na njeni prednji strani, obrnjeni proti trgu, je bil urrejen

govorniški oder z mikrofonom, odet v belomodro platno s pokrajinskim grbom. Na desni gornji strani trga sta bila v višini častne tribune droga za zastavi, na drogu za slovensko zastavo je bil tudi deželni grb. Veličastno sliko je povzdigovalo v ozadju monumentalno pročelje uršulinske cerkve, okrašene z zastavami.

Značilen pečat pa so dajale tej edinstveni, nepozabni podobi ogromne množice, ki so se brez prestanka razširale po trgu in valovale kakor v nepreglednem živem veletoku. Tu si videl zastopnike vseh stanov in poklicev. Delavec stoji poleg izobraženca, rokodelca poleg trgovca, uradnik poleg zasebnega nameštčenca, učence in dijake poleg profesorja in učitelja. Povsod pa je dajala sliko svoje obeleže zavedna mladina, ki razume pereči klic naših dni.

Drugi pomembni pečat daje sijajni manifestaciji prisrčna enotnost in povezanost Ljubljane z nje bližnjo okolico. Našemu kmetu, ki je nosilec vseh živih in samoo-brambnih stremljenj našega naroda, so se priključili vsi stanovci. Desettisoči in desetsetisoči so v nepregledni množici izpove-

dali danes sredi bele Ljubljane svoje protikomunistično prepričanje, svojo voljo do borbe proti boljševizmu ter vsem njegovim pomagačem.

Prihajajoče skupine in množice so spreti razmeščali na trgu reditelji in organi policije, ki so skrbeli za vzorni red. Ob gornjem koncu trga so se na obeh straneh postrojili domobranski oddelki, na strani ob Zvezdi domobranska častna četa z godbo. Brhka dekleta v narodnih nošah so marljivo pripenjala domobrancem šopke in spominke znake z napisom »29. VI. 1944«. Na južni strani tribune so bili razvrščeni pevci Združenih ljubljanskih pevskih zborov. Pred tribuno občuduje slikovito lepoto, ki jo nudijo očem izredno pestre narodne noše. Pesem in harmonika pozivljata njihov prihod. Sama mlada dekleta in ponosni fantje. Iz Polhovega gradca so prišli in iz Horjula, z Dobrove, Brezovice, Notranjih gorci, Vrhnike, Rovt, Gornjeja in Dolenje-ga Logatca, Verda, Ježice, D. M. v Polju, Vevč, Rudnika in Dravelj. Častno mesto je zavezala med njimi skupina naše prestolnice.

Pričetek manifestacije

Prezident Rupnik je bil ob svojem prihodu sprejet z navdušenimi svacijami

Točno ob 7.45 je domobranska godba začela Učakov »Pozdrav Ljubljani«. Poveljnik slovenskega domobranstva podpoveljnik Krener je prisel in pregledal strumno postrojeno častno četo domobrancev. V naslednjem trenutku so se oči desetsetisočev uprle proti gornji desni strani trga, kjer se je pojavila visoka, sloka postava presidenta div. gen. Leona Rupnika, ki je prišel na današnje mogočno ljudsko zborovanje v spremstvu svojih sodelavcev. Navdušeni vzkliki so zazorili po prostranem trgu. G. prezident je krenil po obhodu častne čete slovenskih domobrancev k tribuni, kjer se je pozdravil s tam že zbranimi predstavniki vojaških in civilnih oblasti, ustanov, uradov in korporacij, na kar je zavzel svoje mesto poleg ljubljanskega škofa g. dr. G. Rožmana. Navzoča je bila tudi prezidentova soproga gospa Olga Rupnikova.

nemška državna in slovenska narodna zastava ter ponosno zapilopali v simbolični povezanosti skupne borbe za ohranitev evropske kulture in omike. Dviganju zastav so prisostvovala množice odkritih glav.

Pozdrav predstavnika bele Ljubljane

Na govorniški oder je stopil namestnik ljubljanskega župana generalni tajnik mestnih uradov g. Fran Jancigaj, ki je izrekel vsem zborovalcem prisrčne pozdrave bele Ljubljane. Pozdravil je posebej šefa Pokrajinske uprave, presidenta divizijskega generala Leona Rupnika, zastopnika Gruppenführerja Rösenerja, podpoveljnika Blöcherja, upravnega svetovaleca pokrajinske uprave dr. Doujaka, podpoveljnika dr. Badoje, škofa ljubljanskega dr. Rožmana, nemškega generalnega konzula dr. Müllerja, zastopnike nemške vojske in domobranstva, nemških policijskih in civilnih oblasti ter kulturnih institucij, konzula Nezavisne Države Hrvatske prof. Salha Baljica, zastopnike slovenske policije, civilnih oblasti, stanovskih združenj in organizacij, kulturnih institucij ter zastopnike z dežele.

Potek zborovanja

Otvoritveni govor dr. Ludvika Puša

Dnevni red veličastnega zborovanja je nato otvoril gospod dr. Ludvik Puš, ki je v svojem izklesanem nagovoru izjavil: Slovenci, Slovenke! Danes so uprte v slovensko prestolico Ljubljano oči naroda od povsod, kjer koli prebivajo slovenski ljudje in tujejo našo besedo. Slovenska srca, izmučena in trpljenju in drhteča v skrbi za bodočnost ljubljene domovine utripajo v pričakovanju: ali bo Ljubljana pokazala pot, ki vodi iz ognja in krvi v svetel dan rešenja in življenja?

Dolgo je narod po slovenski zemlji čakal odločnega dejanja iz slovenske Ljubljane — danes ga je dočkal. Naš kmetski trin je čakal ob požgani domačiji ali pregnanstvu: sedaj ga bo doživel. Delavec v tovarni je spoznal komunistično prokovanje o raju na zemlji kot grodo laž in stopa danes ob bok kmetu, da oba kot glavna nosilca narodove moči skupno premagata satansko zlo komunizma.

Tudi naš mešan in izobražen čutila isto potrebo, zato so tudi plasti slovenskega mešanstva in izobraženstva v strničnih vrstah stople v borbo zoper brezbožni komunizem in njegove pomagače.

Pozdravljam vas vse, ki ste danes prišli, da javno manifestirate svoje protikomunistično mišljenje. Danes namreč hočemo iz srca slovenske domovine — iz naše Ljubljane — glasno in odločno povedati svojo voljo in vsemu svetu, da iz dna duše sovražimo komunizem, da odklanjamo vsakogar, ki baranta z našo srčno krvjo, da ljubimo z vsem žarom sica svoj narod in svojo prelepo domovino in smo pripravljani braniti ju pred zločinsko OF in njenimi pomagači do poslednje kaplje krvi ter tako v skupnosti evropskih narodov doprinesiti svoj delež za ohranitev krščanske Evrope in da bomo v tem usodnem boju zmagali, ker je na naši strani resnica, pravica in vsemogočni Bog.

Govor Izidorja Cergola

Oster obračun z izkoreninjenci, omahljivci in špekulanti Slovenski narod sledi svojemu prezidentu Rupniku

Dr. Puševe misli so razgibale množico in izzvale močno odobravanje. Prekinjala je govornika z vzkliki »Živio general! Živio Rupnik! Živio slovenski domobranci! Slava žrtvam komunizma! Smrt boljševizmu! itd. Dr. L. Puš je ob sklepu svojega uvodnega govora prečital spored zborovanja in podal besedo g. Izidorju Cergolu. Takoj ob nastopu prisrčno pozdravljen, je v ognjeviti, krepkih besedah razvijal sledeče aktualne misli:

Slovinci in Slovenke! Od časa do časa je vsak narod pozvan, da poda obračun o svojem delu. Da pred obličjem sveta jasno in glasno pove: to je moje delo in to je moja pot! In na osnovi te njegove izpovedi, kot rezultata dela, se potem odloča njegova usoda.

Tako je danes tudi naš mali slovenski narod na tribuni in vsa Evropa in ves svet poslušala in presoja, kakšna bo sodba? Mi tega ne vemo trenutno. Vsemu svetu, i na zapad in na vzhod, i na sever i na jug, lahko glasno zakličemo: Slovinci smo in ostanemo.

Toda že čujemo glas, ki vprašuje: Na osnovi česa morete to trditi in kdo je tisti, ki vam bo to zagisural? Dobrodošlo je to vprašanje, kajti daje mi priliko, da povem to, kar naj slisijo tudi vsi tisti, ki so gozd izbrah za svoj dom, in vsi oni, ki iz centra svetovne kuge, komunizma in židovske pluktokracije, poštememo slovenskemu človeku pamet soliti hočejo.

In čujte, vi izrodli, odgovor krvavečega, na svojo ročno grudo z ljubeznijo navezanega slovenskega kmeta, delavca, obrtnika, uradnika, inteligenta in zlasti odgovor naše slovenske mladine: Po upehnik dolgoletnih borb, žuljave slovenske roke proti komunizmu to trdim: nežidovska in pravilnejša nova Evropa nam bo to zagisurala!

Da, mnogo skritega se odkriva zadnja leta in poštemo smo morali in še bomo mo-

rali zavihatí rokave, da izkličamo ves gnoj iz hleva. Gnoj, ki je pretl, da nam bo zadušil vse, kar misli in čuti slovensko. Teško je slisati resnico, toda brez spoznanja resnice in službe njenemu nezprosnemu dik-tatu ni in ne bo rešitve!

In ta skozi usta dogodkov zadnjih let govorjena resnica nam s krvavimi črkami vleva: Po zastuji svojih zaveznikov, rdeče Moskve in kapitalističnega Londona ste izgubili svobodo. Ali se še spominjate, Ljubljanci, manifestaciji po puču 1941. in ob- legu pomoči od enih in drugih? Ali še veste, kako so mase vzklikale pred angleškim konzulatoma? Ali ste pozabili na komunistično prepogandno za vojno? Kdo se ne spominja skušanja proti Nemčiji, ki — to dajame jasno vidimo — niti ni imela interesa niti ni hotela vojne z Jugoslavijo? In povsod in vedno na vsakem koraku isti refrain: Moskva pošilja armado, Angleži so se že izkrcali v Solunu, Roosevelt je dal milijarde itd.

Ne, mi tega nismo pozabili! In ko so nas po židovski demokraciji in kapitalizmu, po strankarskih strasteh in nji sedeči korup-ciji oslabilene prezagile nemške armade — je to pomenilo začetek pameti. Kajti: oni, ki so nas nepravilno pognali v vojno, nam niti ene same puške niso dali. Srčno, čisto židovstvo podobno, so nas pustili pasti. In čisto večnemu židu podobno se nas danes ponovno drznejo vabiti in piti za modrostjo židovsko-masonskih krea-tur, kot so Roosevelt, Churchill in Stalin — trije obrazi istega, vsemu krščanskemu in nacionalnemu besno sovražnega lika. In kot takrat tudi danes govore o pomoči, ki nam jo bodo dali. Toda danes imajo, hvala Bogu, dosti manj poslušalcev kot takrat — kajti: tudi osel gre samo enkrat na led. Toda ta doza velike pomočnice demokratič-ske zavezništvo ni bila dovolj velika. Morala je priti še večja, bolezen je morala do dna. In junija 1941 so začele injekcije... kajti takrat je bila primorana SSSR sama

stopiti v vojno in njene komunistične filijale po vsej Evropi so začele delovati.

Teško je o tem govoriti, težko odkrivati eno najbolj temnih poglavij naše zgodovine. Toda potrebno je — resnica ni po krivici hčerka božja! In da jo odkrijemo, smo prvi poklicanci mi: »izdajalci narodov«, »petokolonaški« in »nemški plačanci«. Da, vemo za vse te primke, vemo za ves smrad, ki se izliva na nas, ki ga izlivajo tisti, ki imajo na vesti 30.000 slovenskih življenj. Da, v gospodje komunisti in vsi njihovi tajni simpatizerji, ste krivi za te, šrom vse slovenske zemlje raztresene grobove. Oklicali ste borbo za svobodo, začeli boj proti »okupa-torjem, pravite. Povejte nam: koliko okupa-torjev je padlo v Ljubljani? Koliko ste jih ustrelili v prestolnici naše domovine? Čud-zno, da nosijo vsi — razen ene same — čisto slovenska imena in da so vsi pili mleko slovenske matere, iste, ki je tudi vas, morlice, dojila. In sedaj na dan: ali je bila to »borba proti okupaatorjem? Ali je bilo družjenje z badoljevci, vlačuganje z njimi, špionarjanje zanje, sprejemanje orožja od njih — »borba proti okupaatorjem?

Ali so bili Gonars in umiranje tisočev nedolžnih Slovencev in Slovenc, čujte: krvi naše krvi, na Rabu — kamor ste jih pošiljali ravno vi s svojimi metodami in zvezami — tudi borba proti okupaatorju?

Ne, židovski plačanci, to je bila in je še vedno samo borba proti slovenskemu narodu! Na Turjaku, Grčaricah, Kočevju, Mozilju in drugod niso padli »okupaatorje, temveč sinovi matere Slovenije in to od vaših in badoljevskih pušk, v isti črti pokajočih.

In kot ste takrat, tudi danes z njimi pak-tirate; in kot je takrat naša pokrajina, danes Primorska krvavi zaradi tega pakta, med vami OFarji in badoljevci.

Ali naj vam po vsem tem še vedno ver-jamejmo, da se borite za svobodo proti oku-patorju. Res, vi nas osvobojate, toda ne tlačiteljev, temveč tisočev in tisočev dra-gocenih slovenskih glav nas osvobojate.

Toda niti ena teh glav ni, hvala Bogu, zaman padla. Takrat, ko smo umirali — je spregovorila slovenska kri. Takrat vam je slovenski narod pljunil v lice in vzel orožje v roko. Ne iz rok okupaatorja, kajti tu ste ga prehiteli vi, temveč iz senčica, izpod grma, skrivaj ga je moral prenesti v večni bojazni, da mu ga badoljevci ne vzmajejo in dajo vam, gospodje osvoboditelje. In tako je Kalvarija slovenskega človeka rodila vstajenje slovenskega naroda, vstaje-nje, ki je dobilo svoje končno potrdilo po obhodu vaših zaveznikov badoljevcev, gos-podje komunisti, in po prihodu nemške armade.

Se nam je pred očmi 8. september in danes šele vidimo smrtno nevarnost, ki nam je takrat pretlila! Toda ravno 8. septem-ber je zopet najboljši dokaz, da »mo Slo-venec narod bodočnosti. Pokazalo se je, da imamo matico, okoli katere se roj lahko zbere, matico, ki hoče nositi yso težo in ki prevzema vso odgovornost. Kakor nogo drugi narodi je tudi naš v smrtni stiski dal iz sebe najboljšo, kar je imel. Ni hotel dati politika, niti narodnega poslanca, niti ne strankarske figure — ne, slovenski na-rod je dal vojaka, moža časti in ponosa, moža ljubitelja do trpečega ljudstva, dal nam je generala Rupnika. In ko nam ga je dal — se je roj zbral okoli maticice: slo-venski narod se je strnil okoli svojega ljubljanskega presidenta. Neč ni spraševal, in-stinktivno je čutil vez, ki ga je spojila z njim.

In to je vaš dokončni poraz, čujte me, mesovski plačanci, v zgodovini... In to je smrtni udarec tudi vam, ostali židovski pomagači, vam, razni anglo-amerikano- in ce vem še kateri -filii. Kajti: tudi te razne -filije so samo židovske maske. Toda ne bo vam pomagalo. Slovenski narod že dobro ve, da prihaja danes London samo in edino kot zaveznik rdeče Moskve, ne ruske, kajti te danes žal ni, temveč boljševiske, Kamor stopi noga Anglosasa, ima novira-nal dostop komunistični krvnici. Ali vam ni dovolj jasen dokaz badoljevka Italija in vse, kar se tam danes dogaja?!

In zveza slovenskega naroda z njegovim generalom Rupnikom je konec življenja tudi za vas, gospodje strankarji, ki mese- tarite na račun naroda, ga skušate v med-sebojno borbo in tako pripravljate ugoden teren za komunizem. Vsa zborovanja po deželi so jasen dokaz, da ste izgubili svoje mehke stotičke. Kakor koli se že pišete, čuj-te: slovenski narod ima svojega presiden-ta in vas zato ne potrebuje. Odslej boste tudi vi morali delati in ne več živeti na račun drugih.

Zato pa naš prezident potrebuje vse vas, slovenski bratje in sestre. Prav vse vas, ne glede na razlike od prej, vas kliče tudi glas vstajajoče domovine. Ali ga ne slisite vsehopsod? Slovenski genij je vstal! Zavih-tel je meč pravice in resnice. Naj ne bo niti enega, ki ne bi razumel njegovega klica!

Toda samo razumeti ni dovolj, treba je razumeti pa skleniti in končno izvršiti. V vsaki človeški družbi moremo ločiti tri ti-pe ljudi: vroči, hladni in mlacni. Izmed vseh treh najslabši je mlacni tip, tisti, za katerega je sam Kristus izrekel strašno ob-sojudo, da ga bo izpljunil. To je tip, ki se čisto sprajuše, kaj je resnica, ki ne pozna nobenih idealov, ki se torej za nič vsevšne-nega ne navdušuje, ki je, skratka, mlacen v vsem svojem bistvu in vsem svojem po-stopanju. Njemu nasproten je vroči tip, tip, ki ve, da mu je življenje borba, borba za ideale; to je tip, ki je nosilec narodove zgo-dovine in usmerjevalec njegove poti, kajti zgodovino ustvarjajo junaki in mučeniki, ne pa politiki in mešetarji.

Zdravi in mladi narodi imajo vse ved vročih, žarkih tipov in vse manj hladnih in znosti mlacnih; po tem razmerju se viši življenjska sila narodova.

Ali se je v sedanjih kritičnih časih sle-berni izmed vas, dragi moji rojaki in roja-kinje, v globlji svoje duše iskreno vprašal: kateremu tipu pripadam? In ali je skušal na osnovi odgovora svoje vesti najti pot k edino pravemu, k herojskemu tipu? Nisem (Nadaljevanje na 3. strani)

Prestižna vprašanja niso odločilna

(Od vojnega poročevalca agencije DNB na za-padu Alexa Schmallfussa.)

Berlin, 30. jun. Tudi ob pričetku četrtga tedna invazijskih bojev ne moremo ugotoviti nikakih važnejših uspehov zaveznikih čet. Pri tremez presojanju dosežanj uspehov so že najbrže tudi v glavnem stanu generala Eisen-howra spoznali, da dosežanje izgube niso v no-bnem razmerju z doseženimi uspehi. Tudi če se je sovražnik sprčo izredne premoči ljudi in materiala polстил Cherbourga, ki je pa itak za lajšjo dobo skoraj neuporaben, je to zanje le nalenkosten uspeh. To pa predvsem zato, ker je za sedel prepzno, kajti ta čas so Nemci krenili vse potrebno, da so polotok Cotentin iz-ako zajezili da mora sovražnik napasti nemš-ke, zaporno črto, ne da bi pri tem mogli računati a podporo ladjskega topništva. Kaj pa to po-tenji je spoznal že pri svojem prvem večjem

napadu na St. Lo, kjer so bili Američani odbiti z velikimi izgubam.

Še vedno se bore zavezniki čete za nemška oporišča, ki imajo dovolj zaledja, da lahko pre-hajajo tudi v protinapade. Kolikor je bilo z napadi ter protinapad na področju južno od Tillyja pridobljena ali zopet izgubljena ozemlja, ni to za končno odločitev nobenega pomena. Pač pa so se pri tem močno obrabile sovražne čete, ki so bile namenjene za važnejše operacije.

Glavni stan generalfeldmaršala v Rundsteda se z dozdevnimi uspehi sovražnika nikakor ne zavaja, marveč se pripravlja s čim večjim pri-zanašanjem lastnim silam na to, da se bo bila bitka tam, kjer bodo Nemci hoteli. Glede na pomen odločitve, ne igrajo prestižna vprašanja na nemški strani nobene vloge.

Podrobnosti o novem nemškem orožju

Berlin, 30. jun. Vojaški dopisnik agencije DNB Martin Hallensleben objavlja ob priliki 14dnčnega neprestane obstrjeljevanja južne Anglije in londonskega področja z letničimi bombami: podrobnosti o novem nemškem orožju.

Hallensleben piše: Uradni nemški krogi sicer še vedno molče, toda zainteresirani faktori so vendar že podali nekaj zanimivih podatkov. Iz teh izhaja, da »V 1« lahko primerjamo z malim letalom brez pilota, ki ga kmarijo iz daljave. Poseben raketni pogon daje novemu nemškemu orožju veliko brzino. Velicina pogona so ravna po daljavi, ki naj jo izstrelek preleti. Lahko smatramo za precej verjetno, da lahko dosepe nemško orožje daleč preko dosedanjih ciljev.

Učinek enega samega »V 1« je ogromen. Primerjati ga ni mogoče niti z učinkom izstrelkov velikih daljnostrelnih topov niti z učinkom največjih letalskih bomb. Po zanesljivih informacijah je mogoče v notranjosti novega orožja nagraditi različne eksplozivne in vžigal-ne snovi.

Vsled tega bodo najbrže pravilne angleške vesti, ki pravijo, da povzročijo nemške »le-teče bombe« pri padcu na cilj ali eksplozije ali pa požare. Očitno pa obstajajo tudi takti iz-strelki, katerih vsebina je sestavljena iz raz-streljev in vžigalnih snovi. O tem kakšne so te snovi, še niso bili objavljeni nikaki podatki.

Podobno je z vprašanjem, kje dejansko leže ali plavajo baze orožja »V 1«. Tudi ni nikakih podatkov za domnevo, ali so pred bombami varni arzenali tega orožja ob obali Rokavskega preliva in sploh na francoskih tleh. Drži le to, da leto iz daljave vodena letala preko Rokav-skega preliva. Tudi o njihovih brzini ni nikakih konkretnih podatkov. Vemo le to, da najhit-rejša britanska lovska letala z »V 1« ne mo-rejo tekmovali. Nadalje kaže, da se vsilna po-leta poljubno določa. Najbrže zavisi od tega, ali hoče poveljnistvo, da pade stroj navpično ali pa poštrani na cilj.

Obstrjeljevanje južne Anglije se razvija po točnem načrtu. Vse kaže, da obstajajo tri na-čini za te operacije, namreč: start posamezne letede bombe start v serijah in množestveni start v neenakih presledkih

Strahovalni napad na Budimpešto

Budimpešta, 28. jun. O včerajšnjem na-padu na Budimpešto uradno poročajo:

Dne 27. junija je v zgodnjih dopoldan-skih urah preletelo na široki črti več sto sovražnih bombnikov madžarsko južno me-jo ter izvedlo osredotočen strahovalni na-pad na Budimpešto. V mnogih stanovanjskih predelih glavnega mesta so nastali po-žari in škoda. Reševalna dela so se pri-čela že med napadom. Z dežele poročajo doslej samo iz Solnoika o posameznih od-metih bomb. Protiletalsko topništvo je učinkovito delovalo tako na področju glav-nega mesta kakor tudi na meji. Madžarski ter zavezniški lovcil so se na več krajih zapletli v boje s sovražnimi letali. Na pod-ročju glavnega mesta je bilo po doseda-njih podatkih sestreljenih 17 strahovalnih bombnikov. To število pa bo, kakor kaže, še večje.

Budimpešta, 28. jun. Po poročilih budim-peštanskih večernih listov je bilo med dru-gim zadeto v Budimpešti tudi zavetišče pohabljenec. Več bomb je eksplodiralo pri nekem materinskem ter otroškem zavetiš-ču. Bombe so padle tudi na neko veliko budimpeštansko pokopališče. Posebno hu-do je bilo poškodovano neko delavsko naselje ter je bila zadeta med ostalim tudi neka otroška bolnišnica.



(Nadaljevanje z 2. strani)

Jaz poklican, da vas sodim, ki ste še vedno mlačni. Jaz sem samo majhen človek, važna je le resnica, katero govorim. In ta vam velela: naš narod ne more trpeti v svoji sredini mlačnežev! Bolj ko kdaj prej se mora danes vsakdo odločiti: da ostane v narodnem območju, ali pa da ga bo nazaj izpljunil kot mlačno in neokusno vodjo. Čas terja od slovenskega naroda junakov in mučenikov, terja ljudi, ki so se odločili za eno samo pot: za pot generala Rupnika, za edino pravo slovensko pot! Drugih poti ni! Vse ostale — bilo boljševiško-partizanske bilo anglofilске — so poti židovske pogube. Bodimo v resnici enkrat samo Slovenci in to enotni in združeni Slovenci s svojim prezidentom na čelu.

Danes, na dan obračuna, slovenski narod glasno kliče vsemu svetu: Slovenci vstajamo in hočemo živeti! Slovenci narod že pometa in bo še pometal z vsemi kugami, ki ga razjedajo! Zato pa zahteva svojo pravico pod božjim soncem: svojo svobodo in nemoter razvoj. Noče, da se mu da, da ruje: mi si bomo to zaslužili! In da bomo to dobili, nam jamčita naša uspešna borba in čast in ponos našega naroda.

Našega prezidenta Rupnika pa prostimo, da nas kot doslej tudi v bodoče trdno vodi v boljšo in čestnejšo bodočnost.

To je naš glas in naša obljuba, to je naša prisega na častne slovenske zastave slave!

Temperamentna govornikova izvajanja so vzbudila navdušeno priznanje zborovalcev. Ves čas njegovega govora so se čuli iz vrst množice vzklki, ki so izzvenjali v obsodbo boljševizma, plutokratstva in židovstva.

Ko se je odobravanje po govoru poglelo, je zadonela preko trga naša pesem. Pevci Združenih pevskih zborov so pod vodstvom g. Premleča zanosno zapeli znamenito Prešernovo »Zdravico«, ki je še bolj podnetila navdušenje zborovalcev, da so pevce nagradili za njihovo lepo, ubrano petje s toplim vzklkanjem.

Govor dr. Stanka Kocipra
Slovenska mladina je povedla svoj narod na pot k rešitvi, življenju in lepši bodočnosti

Ko se je na govorniškem odru pojavil naslednji govornik, pisatelj in domobranski poročnik dr. Stanka Kocipra, ga je vsa množica sprejela s toplimi pozdravnimi kliči, ki so se razvili v navdušene ovacije domobrancem in prezidentu generalu Rupniku.

Dr. Kocipra je začel svoj govor v popolni tišini, ko pa je dvignil glas in poudaril važnejše misli, so mu od vseh strani zadoneli pritrdilni kliči, ki so se med govorom vedno na novo ponavljali. Tople ovacije so zborovalci pridrili zlasti ob imenovanju priljubljenega domobranskega stotnika Vuka Rupnika, prav tako pa so s pietetnimi »Slava« kliči počastili padle žrtve za našo boljšo bodočnost. Prav tako so množice z odobravanjem podčrtale govornikove ugotovitve o protikomunistični borbi ramo ob ramo z nemškimi vojskami in ga prekinile z ovacijami za generala Rupnika, kadarkoli je imenoval njegove čine. D. Kocipra je izjavil: »Rojaki in rojakinje! Govorim v imenu slovenske domobranske mladine.

Stopam pred Ljubljano, da slovenski prestolnici in iz nje vsem Slovincem, kjerkoli pač nosijo v svojem srcu skrb za domovino in narod, kot slovenski domobranec govorim besede domobranstva. — Govorim jih, da bi si jih slovenska prestolnica in vsi Slovenci zapomnili. Prišel bo namreč čas, ko bi bilo dobro, da bi se jih spomnili, ali pa nas bodo prilike prisilile, da se jih bomo — mogoče prepozno — morali spomniti.



Der Präsident schreitet in Begleitung der deutschen Vertreter die Front der Ehrenkompagnie ab — G. prezident na obhodu častne čete v spremstvu nemških za stopnikov



Ein Blick auf die Tribüne der Ehrenstände — Pogled na tribuno častnih gostov

koreniko, ki je vezala te ljudi s slovenskim narodom.

Kruta usoda je kot nalašč za velike čase, ki nam jih je namenila, našemu narodu pobrala zmožne može in za njimi pustila le politično povsem neadorate epigonice. Takrat pa so naši slovenski boljševiki zapisali slovenski narod zločincu Brozu, ki si je zaradi — interesantne konspirativnosti nadel skrivnostni, bombastični naziv TITO, da je naša pokvarjena, nekritična inteligenca tem bolj slepo drla za njihovo propagando. Zločincu so morali zapisati slovenski narod, da bi pri nas uvedli boljševizem in se tako na račun slovenskega naroda oddolžili svetovnemu židu in njegovemu biriču Stalinu za denar, ki so ga Baebler, Kidrič in drugi potrošili z vlačugami in francoskih in drugih javnih hišah.

Toda slovenski kmečki narod je bil le še preveč trezen, da bi jim sledil. Zato so ga začeli poneumljati z izrabljanjem njegovih svetih globokih in poštenih nacionalnih čustev, s tisočkrat menjano taktiko, z milijonkrat nasprotujočimi si lažmi, za katerimi se je skrivala ena sama ogabna resnica: boljševiška revolucija! — Da! Samo zaradi boljševizma je bilo treba napovedati nesmiselni boj »proti okupatorju« in ga izživati na represalije, istočasno pa se vezati z machiavelističnimi hinavci in rojenimi izdajci. Za boljševizem so morali slovenski komunisti izdati slovenski narod in ga v dogovoru s strahopetnimi babjeki izpod južnega sonca pošiljati od gladu umirat v italijanska taborišča. Istočasno pa je bilo treba za boljševizem vpiti o izdajstvu nekakšne bele garde, ki je nikjer ni bilo. Celo zaplombirani vlak s slovenskimi fanti in možmi je bilo treba po predhodnem dogovoru napasti in preluknjati s strojnimi, da je zaradi boljševizma izdana kri slovenskih internancev tekla za boljševizem. Zaradi boljševizma so morali Kidrič, Vidmar in tovarišija s pomočjo Dakijev in Čortov klati slovenske žene, otroke, može, fante, dekleta, starce in duhovnike, ker poštene, marljivi, krščanski in evropski slovenski narodni genij se ni bil zrel za azijsko-židovski komunizem. S poboji, nasiljem, požigi in ropi je bilo treba uničevati slovenski narod, da se so lahko ljubljanski pokvarjenjaki na račun trpečega slovenskega kmeta navduševali za boljševiško OF in njene komuniste in da so lahko visoke in nizke dame in damice v službi veličastne ofarske ideje prirejale orgije.

V resnici obdobjanja vruden je bil napredni židovsko-boljševiški sužnjev Toda navzlic tridesetim tisočim mrtvih Slovincem, navzlic razbičani slovenski zemlji, navzlic trem milijardam lir uničenega slovenskega premoženja slovenski genij ni bil ubit! Navzlic vsem grozotam protiboljševiški slovenski narodni ponos še živi. Ohranila pa sta nam ga naš slovenski kmet in naša zdrava mladina.

Naš kmet, ki je nosilec slovenskega značaja, je podzavestno začutil, da se z blaznim uničevanjem zaradi nameravane boljševiške revolucije majeta temelji slovenskega naroda. Isto je čutilo nepokvarjena slovenska mladina in se mu pridružila v vaških stražah. Tako so komunisti dobili, kar so izživali. Ker so jo kilcali s svojo bedasto propagando, ki jim je že mnogokdaj sama zabila žebelj v zločinske betice, so končno v vaških stražah dobili tako imenovano — belo gardo.

Zaradi tajnega dogovora komunistov z badoglavci kot sila vaše straže sicer niso dosti pomenile. Toda bile so izraz slovenskega upornega, narodu in zemlji zvestega duha, ki je zaradi komunistično-machiavelistične zarote sicer moral po 8. septembru lanskega leta doživeti Kočevje in Mozelj, pa se ni uklonil. Ta duh je bil, ki je tudi v strašnih dneh po 8. septembru držal pokonci stotnika Vuka Rupnika z njegovimi junaškimi fanti na Dolenskem, stotnike Fortunu Vinka, Pavloviča in Kolmana na Notranjskem in sedaj že vrstam mrtvih herojev poveljujoče stotnike Dejana Suvajdžiča in Bineta Cerkevnikova v Ljubljani, da so navzlic negotovosti dni stali na mrtvi straži slovenske zemlje in bili v tem začetniki Slovenskega Domobranstva, ki nam ga je dala nemška uvidevnost in Rupnikova skrb za slovenski narod.

Da! Slovenski narodni genij se ni uklonil. Bolj kot kdaj sveti danes slovenskemu narodu v lepšo bodočnost. Bolj kot kdaj stoji danes pred nami čist in veličasten, čredstavlja pa ga naše, iz upora in trpljenja zrastle Slovensko Domobranstvo!

Na zapoved slovenstva so vztrajali naši fantje in močje v lanskih septembrskih dneh. Na zapoved slovenstva je naš general, naš rešitelj, prezident Rupnik, vzel za ves slovenski narod križ na svoja ramena in postal svetel simbol naše želje po življenju.

V skupnem trpljenju, v skupnem žrtvovanju in skupnem čustvovanju vseh še slovenski zemlji zvestih Slovincem očisti slovenski narodni duh nam zapoveduje, da kot evropski narod stojimo brez vseh ozirov na šovinistične predsodke ramo ob ramo z nemškimi vojskami. Z njim se navdušeno borimo proti boljševiškim tolovajem, ker nosi glavno breme obrambe krščanske in kulturne Evrope pred židovsko-azijskim boljševizmom, kakor se bomo z vso zagrizenostjo tudi v bodoče borili v vseh okolnostih proti boljševiški OF in naj se še tisočkrat proglasi za Petrovo vojsko. Borili se bomo proti njej, pa če se proglasi za samo — belo garčo, ker nas je krvavo prepračila, da se za vsako njeno taktiko skriva krvoločna boljševiška zver. Prav tako nam zakoreninjenost v slovenski zemlji in v skrbi negovana ljubezen do zmučenega slovenskega naroda brani, da bi gledali svoje edine rešitelje v Anglo-Američanih, ki kot zaslepljeno orodje služijo boljševizmu, kateri je našemu narodu prizadel toliko gorja. Preveliko je bilo trpljenje, ki ga je moral slovenski narod prestati pred boljševiško OF, da bi se sedaj navduševali

za tiste, ki so s svojo propagando in materialom vse to podpirali.

Ne omamljamo se z nikakšnim filstvom in fobstvom. Bili smo in ostati hočemo samo Slovenci! Zaradi tega smo se uprli komunističnemu nasilju in zaradi tega smo že od vsega začetka postavili naše napore na potrebo po enotnosti, ki smo jo danes dosegli v Slovenskem Domobranstvu. Izučile so nas namreč izkušnje Grčaric in Turjaka.

Slovensko Domobranstvo pomenja danes v resnici našo ideološko in organizacijsko enotnost, kakor je slovenski narod po prvi svetovni vojni še ni imel. V tej enotnosti zbrana slovenska mladina iz vseh stanov je v svoji borbi za življenje in obstoj slovenskega naroda spričo boljševiškega ogrožanja s krvjo zapisala program preporeda: Narod, domovina, Bog.

V tem je obsežen naš sedanji in bodoči nacionalni in socialni program, ki bo vsakega postavil na odgovarjajoče mesto in vsakemu pravično plačal njegovo delo in zaslug, ker edino v tem dobivajo vsi naši napori svoj pravi smisel. V tem programu pa so danes slovenski narod, Slovensko Domobranstvo in Rupnik eno!

Ves svet naj to sliši! Ves svet naj sliši, da smo v evropski borbi proti boljševizmu Slovenci strnjena enota za generalom Rupnikom, ki mu kljub blatenju in klevetam, ki so šle neodgovorne tudi preko naših meja, zaradi njegovih zaslug za slovenski narod v najtežjih časih naše zgodovine popolnoma zaupamo tudi za bodočnost! Vemo, da je prav, ker je potrebno vse, kar dela in govori! Nšeteto krat smo namreč imeli priliko spoznati njegovo geslo: Vse za boljšo bodočnost slovenskega naroda. Vsem, ki jim je v resnici po skrbi blaginja in bodočnost slovenskega naroda, je postal zgled žrtvovanja in naporov za domovino in narod.

Največji delež trpljenja je v tej najstrašnejši dobi našega narodnega življenja moral vzeti nase naš kmet. On pa je svoje

mnenje iskreno in doživeto dokazal na desetih protikomunističnih zborovanjih. Kdor bi torej iz kakršnih koli razlogov to skušal osporavati, je izdajalec našega trpinčenega kmeta in s tem izdajalec in grobkop slovenskega naroda.

Slovenska mladina, zbrana v Slovenskem Domobranstvu pa bo to enotnost čuvala za vsako ceno. Za nami pa stojijo čete one mladine, ki danes mesto internacionale prepeva po šolah domobranske koračnice in kateri bomo jutri v skupni borbi z orožjem podali bratsko roko v pozdrav. In ta mladina kliče danes spričo vsega sveta vsem političnim špekulantom: Roke proč od slovenskega naroda! Zadoosti nam je nauka enih Grčaric in enega Turjaka. Tisočem neznanih grobov širom razbičane slovenske zemlje smo dolžni, o pravem času zadržati prekletstvo, ki bi v svojih posledicah pomnilo Grčarice in Turjak vsega slovenskega naroda. To prekletstvo pa bo razdvojni narod zadržalo zadržalo. Odloditev je samo dvojna: Ali razbiti v smrt ali enotni v življenje!

Slovenska mladina se je zarotila za življenje, ker veruje v končno zmago Dobrega in Pravice, ki naj nekoč tudi nad mučeniškimi slovenskim narodom razlije svoj obilen blagoslov rasti in sreče. Zaradi te vere nikdar in v nobenih okolnostih ne bodo žrtve v vrstah te miselnosti tako velike, da kljub prečeh izdaji ne bi ostalo nekaj, kar bo budilo v poznih rodovih spomin na te dni.

S hrepenenjem gledamo v lepšo bodočnost, toda ne bojimo se tudi smrti. Če bo ostal eden, bo eden marsikomu dovolj žgoca živa vest! Povedali smo!

Ploskanje in vzklkanje množic po končanem govoru dr. Kocipra, se ni poglelo, dokler se ni spet oglasila pesem. Pod vodstvom dirigenta Premleča so združeni pevski zbori z občutkom zapeli »Slovenec sem...«

Prezidentova beseda

„Naš narod bi propadel, ako ne bi zedinjen in trden izpolnil svoje evropske obveznosti“

Zborovanje se je bližalo višku. Zborovalci so z nestrpnostjo pričakovali besedo prezidenta in, ko se je njegova markantna postava pojavila na govorniškem odru, ni bilo navdušenega pozdravljanja ne konca ne kraja. Mladina je zlogovaje kilcala njegovo ime ter mu vneto ploskala in vzklkala.

Prezidentov govor je trajal le četr ure, dvigal pa je viharje navdušenega odobravanja. Zborovalci so priljubljenega generala skoro za vsakim stavkom prekinjali s ploskanjem in pritrditvami. Pogled na množico zborovalcev je bil sedaj še posebno lep. Izza gradu je skozi megle posijalo poletno sonce in narodne noše so odprle velike pisane dežnike. Ze prej tako živahna slika pestrih barv se je sedaj še stopnjevala v svoji privlačni učinkovitosti.

Prezident Leon Rupnik je med splošnim odobravanjem spregovoril:

SLOVENC I SLOVENKE!

Ker so moji predgovorniki obdelali vsa področja, ki se nanašajo na našo narodno skupnost, bom čisto kratek.

Na začetek svojih izjavaj postavljam vprašanje: »Kaj je ta deslet največja in najtežja vojna vseh vojn?«

Odgovor je jasein. — Je odločilna borba med svetovnim židovstvom in človeštvom. Boj, ki bo odločil, ali bo zmagal židovski, v stari zavezi zasidranj svetovni nazor, ki že tisoletja pesti, izrablje, pokvarja in uvlačja svoje samovlado nad nežidovskim človeštvom, ali pa bo zmagalo novo, pravičnejše, človeštvu koristnejše in tudi Bogu bolj ddpadljivo naziranje.

Prav malo je manjkalo, in svetovno židovstvo bi se na našem planetu z lažjo, prevaro, zlatom, knuto in streh v tlinik prigoljufalo samovlado. Saj je vendar prav posebno bele ljudi naše zemlje s svojim duhovnim sifilisom že tako razkrojilo, poneumhlo in omotilo, da bi mu človeštvo postalo v najkrajšem času povsem poslušno, če ne bi posegli vmes Previdnost in zgodovinska pravičnost.



Der Präsident spricht — G. prezident med govorom

Prav tiste dni, ko so si žide v Nemčiji priselpeparji oblast, je božja Previdnost dopustila, da je kot po čudežu ozdravel težko ranjeni, zaradi bojnega plina skoro oslepel in onemeli hrabri vojak iz svetovne vojne Adolf Hitler, s tem zbudila nemški velem in mu navdahnila odloditev, da je z narodno-socialistično revolucijo dvignil k temu najbolj pekčani narod in ga s tem osvobodil židov, mu dal — po človeških merilih — doslej najpravičnejši družabni red in zato s koval nerazrušno narodno skupnost.

Vodja Nemčije je izpolnil usodno nalogo. Na nemškem narodu je dokazal, da je boljši, lepši in srečnejši svet možen tudi brez židov, brez bogatašev, brez komunizma in boljševikov ter brez zlagane židovske demokracije. Zgraditvi tega sveta po miroljubni poti in z miroljubnimi sredstvi so bili posvečeni napori in delo nemškega naroda in njegovega vodje.

Prav ta uspeh vodje in nemškega naroda pa je postal najnevarnejša zapreka tik pred ciljem na poti k židovski samovladi nad svetom, zakaj tudi drugi narodi bi si lahko vzeli Nemčijo za primer in tako onemogočili marte židov in z njimi zvezanih velebogatašev.

Ker pa zapreke narodno-socialistčne Velike Nemčije s samimi židovskimi sredstvi ni bilo mogoče odstraniti, so morali biti vpreženi vsi drugi, židovstvu poslušni, bogataštvu in boljševizmu zapadli narodi. Dva glavna zagovornika židov — Churchill in Roosevelt — sta morala zasnovati in pod za lase privlečeno, smešno preteve »Dražestno« sprožiti vojno. S tem naj bi bil ustvarjen takšen položaj, ki bi prečemu židovskemu Džingiskanu — Stalinu omogočil v danem trenutku spustiti na Evropo takoj vse neizmerne količine morinerega orožja in jo z eno potezo pomadati.

»Dražestno« so imenoval to vojno Izraelu prodane pokveke, ki so fungirale kot angloameriški državniki. — S svojimi židovskimi gospodi in podpohovalci so se veselili velikanskih kupcij, ki jih bo mogoče opravit na krvi in kosteh pobijaajočih se »gojev« in posebno na lahki, hitri in sigurni iztrebitvi nemškega in drugih zdravih narodov.

Ta »dražestna« vojna pa se sedaj približuje že začetku šestega leta. Državniški in vojaški velem nemškega vodje, nemški vojak in nemški narod s svojim iznadljivim duhom, marljivostjo in zavestjo, da se bori za najpravičnejšo stvar na svetu, to je, za ohranitev Evrope, so skupaj z zavezniki Nemčije poskrbeli za to, da je »dražestna« vojna izgubila vsako »dražestnost« tudi za dva največja udeleženca na židovskem dobičku — Churchilla in Roosevelta. Zaradi tega navijata oba protektorja izvoljenega ljudstva svoj blazni rusilni bes in morilski gon do one višine, ki je lastna samo še diktatorju in despotu židovske vojne zveze — Stalinu.

Preveč bi bilo govoriti o dosedanjem ali bodočem poteku vojne. Kot vojak se držim dosledno resničnih, kratkih in stvarnih poročil nemškega vrhovnega poveljstva in nemških zaveznikov. — Naj govorijo ta poročila o napadalnih, obrambnih ali odstopnih operacijah, me vedno znova napolnjujejo z največjim občudovanjem nad na-

(Nadaljevanje na 4. strani)



Umzug der Nationaltrachten — Poyorka narodnih noš po zborovanju

(Nadaljevanje s 3. strani)

pori in uspehi, kakršnih vojna zgodovina še ne pozna. Navzile vsem krizam, ki jih je mogoče še treba pričakovati, me utrjujejo v veri, da bo pod nemškimi vodstvom zmagala protiboljševiška Evropa.

Govor prezidenta je napravil zelo globok vtis na vse morje poslušalcev. Mnogi so ga sprejeli z navdušenim pritrujevanjem. Vsi zborovalci so bili istih misli in vsi so s svojim pritrujevanjem pokazali, da sprejemajo njegove besede kot evangelijsko, ki mu je Previdnost naklonila v usodnem trenutku odgovorno in častno dolžnost rešitve naroda.

Navdušene manifestacije po mestu

Domobrnska godba je povzdignila slovesnost trenutka, ki je udarno zagrala Triglavsko koračnico. Po njej so se znova sprožile množične manifestacije. Zborovalci so vzklíkali prezidentu, domobrancem in njihovim poveljnikom. Zborovanje je bilo s tem ob 10. končano. Dr. Ludvik Puš se je kratko zahvalil govornikom in zborovalcem za sodelovanje, nakar je sedlo s snemanje zastave. Med igranjem nemške in slovenske himne, ki so jih vsi navzoči poslušali v pozoru in odkritih glav, sta se z visokih drogov spuščali obe zastavi. Ko so utihnili zvoki godbe, se je obnovilo vzklikanje in se prelilo v množično petje »Hej Slovencii, ki je zajelo ves širni trg.

V mogočnih veletokih, ki so se zlivali v ulice, vodeče s Kongresnega trga, so se začele množice razhajati s te veličastne in nepozabne manifestacije. Mladina se je vrščala v večje in manjše sprevode in odhajala prepevajč in vzklíkajoč. Največji sprevod se je razvil skozi Šelenburgovo ulico, kjer so odhajali domobranci. Na čelu se je vrščala domobrnska godba, ki je

neumorno igrala živahne koračnice. Za njo so stopale tri čete domobrncev, za njimi pa na stotine narodnih noš. Sprevod so potem zaključili zopet tri čete domobrncev, za njo pa se je zbirala mladina v gostih, discipliniranih vrstah. Sprevod je krenil po Šelenburgovi ulici in Ulici 3. maja na Bielweisovo cesto ter po njej pred palačo Pokrajinske uprave med gostim špalirjem gledalcev. Po ulicah je povsod orilo veselo petje. Na balkonu palače je sprevod pričakoval prezident v družbi svoje soproge in svojih sodelavcev. Godba se je postavila na nasprotno stran ulice in igrala koračnico za defile. V strumnem koraku in z vojaškim pozdravom so odkorakali mimo najprej domobranci, za njimi pa navdušeno vzklíkajoč tri mahajoče z robei in klobuki dekleta in fantje v narodnih nošah in kolone mladine. Mahanje robcv, vzklikanje in ploskanje je trajalo dolge minute, dokler se ni g. prezident odzval splošni želji in je osebno prišel med manifestante. Sprejeli so ga kakor očeta. Bil je navdve lep prizor, ko je prezident dvignil v naročje malo deklico, oblečeno v narodno nošo. Ker so se narodne noše želele fotografirati skupno s prezidentom, so vsi odšli na veliko stopnišče za muzejem. Ves čas je bil prezident predmet navdušene pozdravljanja. Odigravali so se naravnost ganljivi prizori, ki so dokazovali, s kako globoko ljubeznijo spremljajo pošteni Slovenci njegovo delo. Po fotografiranju, ki se je izvršilo med petjem in manifestiranjem, so zborovalci ponovno vzklíkali prezidentu, ko se je od njih poslovil. Sami pa so se razdelili v manjše skupine, ki so šle po ljubljanskih ulicah in vzklíkale prezidentu Rupniku, domobrancem in lepši bodočnosti Slovencev v novi, pravični Evropi.

Delitev racioniranih živil za mesec julij

V mesecu juliju bodo delili trgovci v mestu Ljubljani svojim stalnim odjemalcem racionirana živila po naslednjih določilih: 1. Na osnovno živilsko nakaznico, ki jo je izdal Mestni preskrbovalni urad v Ljubljani: dnevno po 225 g kruha na odrezke za kruh; otroški, ki nabavljajo namesto kruha moko, bodo prejeli: na 21 dnevnih odrezkov po 186 g enotne moke (skupno 3906 g), na 5 dnevnih odrezkov po 186 g ržene moke (skupno 930 g), na 5 dnevnih odrezkov po 337,5 g koruzne moke (skupno 1687,5 g); obenem z moko bodo prejeli tudi 24 g kvasa (na posamezni odrezek odpade po 1,1 g kvasa). Na odrezke, na katere je nabavljeno kruh, otroški ne pritiče kvas. — Pri nakupu moke na delno je izrabljene nakaznice velja razmerje: na štiri odrezke enotna, na en odrezek ržena in na en odrezek koruzna moka.

odrezek odpade po 1,2 g kvasa). Nadalje mesečno: 400 g testenin (po 100 g na odrezek 1, 2, 3 in 4) ter 200 g riža (po 100 g na odrezek 5 in 6). 5. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri najtežjih delih (NTD): dnevno po 350 g kruha; pri nakupu moke prejme upravičenec namesto kruha: na 21 dnevnih odrezkov po 289,3 g enotne moke (skupno 6075 g), na 5 dnevnih odrezkov po 289,3 g ržene moke (skupno 1446 g), na 5 dnevnih odrezkov po 525 g koruzne moke (skupno 2625 g), obenem z moko prejmejo tudi 53 g kvasa (na dnevni odrezek odpade po 1,7 g kvasa). Nadalje mesečno: 400 g testenin (po 100 g na odrezek 1, 2, 3 in 4) ter 200 g riža (po 100 g na odrezek 5 in 6). Delitev dodatnega obroka maščob ter morebitnih drugih živil na dodatni nakaznici TD in NTD bo pravočasno objavljena v časnikih.

Nadalje bodo prejeli otroški mesečno: 2000 g testenin in 1000 g riža; na posamezni odrezek odpade po 96,8 g riža ozir. testenin; 500 g sladkorja; na posamezni odrezek odpade po 50 g; 0,5 (pol) del olja na odrezke od 1. do 4. julija; na posamezni odrezek odpade po 1,25 cl olja; Delitev ostale količine maščob bo objavljena pravočasno v časnikih. 300 g soli; na vsak posamezen odrezek odpade po 75 g soli; 125 g kavnega nadomestka na odrezek »Jul-76«; 0,5 (pol) litra kisa na odrezek »Jul-73«. Za nakup mesa je določenih skupno 16 odrezkov, in sicer od »51-Jul« do »51-Jul-66«. Delitev mesa bo objavljena vsakokrat v časnikih. 2. Na nakaznico za pridelovalce krušnih žit: po 40 g kvasa na odrezek 103 in 104, skupno 80 g kvasa. 3. Na dodatno živilsko nakaznico za ročne delavce (RD), na dodatno živilsko nakaznico za zavarovane (Z) in za osebe žene (N): dnevno po 150 g kruha na odrezke za kruh; pri nakupu moke namesto kruha prejmejo upravičenci: na 21 dnevnih odrezkov po 124 g enotne moke (skupno 2604 g), na 5 dnevnih odrezkov po 124 g ržene moke (skupno 620 g), na 5 dnevnih odrezkov po 225 g koruzne moke (skupno 1125 g); obenem z moko prejmejo tudi 24 g kvasa (na dnevni odrezek za moko odpade po 0,8 g kvasa). 4. Na dodatno živilsko nakaznico za delavce pri težkih delih (TD): dnevno po 250 g kruha; pri nakupu moke prejme upravičenec na 21 dnevnih odrezkov po 206,5 g enotne moke (skupno 4436 g), na 5 dnevnih odrezkov po 206,5 g ržene moke (skupno 1032 g), na 5 dnevnih odrezkov po 375 g koruzne moke (skupno 1875 g); obenem z moko prejmejo tudi 38 g kvasa (na dnevni

6. Na dodatno živilsko nakaznico DoMa (za otroke do 3 let, veljavno od 1. 5. 1944): 500 g sladkorja na odrezek a-7. 7. Na dodatno živilsko nakaznico DoMb (za otroke od 3 do 9 let, veljavno od 1. 5. 1944): morebitna delitev živil bo pravočasno objavljena v časnikih. 8. Na dodatno živilsko nakaznico DoMc (za mladino od 9 do 18 let, veljavno od 1. 5. 1944): na odrezek c-51 867 g enotne moke, 206 g ržene moke, 375 g koruzne moke in 8 g kvasa. 9. Na dodatno živilsko nakaznico za kruh za bolnike: dnevno 100 g kruha; pri nakupu moke namesto kruha prejmejo upravičenci: na 21 dnevnih odrezkov po 82,6 g enotne moke (skupno 1734 g), na 5 dnevnih odrezkov po 82,6 g ržene moke (skupno 413 g), na 5 dnevnih odrezkov po 150 g koruzne moke (skupno 750 g), obenem z moko prejmejo tudi 15 g kvasa (na dnevni obrok odpade po 0,5 g kvasa). 10. Na dodatno živilsko nakaznico za meso za bolnike: dnevno po 50 g mesa pri določenih mesarjih. 11. Na družinsko nakaznico »Aa: 5 škatlic žgialice na odrezek A-1. 12. Na družinsko nakaznico »Bb: 10 škatlic žgialice na odrezek B-1. 13. Na družinsko nakaznico »Cc: 15 škatlic žgialice na odrezek C-1. 14. Na bolniška nakazila, izdana od MPU v Ljubljani, lahko izdajajo trgovci vsa nakazila živila razen trdih maščob. Delitev trdih maščob bo objavljena posebej v časnikih. Za potrošnike, ki prejema živilske nakaznice v občinah Ježica, Polje, Rudnik in Dobrunje, veljajo v vsem prednja določila, razen točk 9 (dodatna nakaznica za kruh za bolnike) in 10 (dodatna nakaznica za meso za bolnike). Osnovna živilska nakaznica za te občine je enaka ljubljanski, samo da so čez vse odrezke pretisnjene vodoravne črte bledeoranžne barve. Nakup živil pri

Hauptamtsleiter dr. Lapper ljubljanskemu tisku

O priliki svojega uradnega obiska v Ljubljani je porabil Hauptamtsleiter dr. Karl Lapper, član Reichstaga, v svojem svojstvu kot vodja glavnega urada za propagando, tisk in kulturo pri Vrhovnem komisarju v Trstu, priliko, da je na širšem tiskovnem zborovanju govoril ljubljanskim časnikařem. Hauptamtsleiter dr. Lapper je podal gg. časnikarjem sliko političnega položaja, ki stoji pod vtisom novega silnega razvoja moči red ustvarjajoče Nemčije G. dr. Lapper je omenil Stalinovo povelje Angležem in Američanom in je dokazal s tem, pod kako težkimi pogoji so se vprav Angličani odločili za svoj težki bojni pohod. Pred nemškimi utrbami mora plevati angleška mladina strahoviti krvni davek, ki bo ostal petdesetmilijski angleški narod tako temeljito, da ne bo nikoli več sposoben, da bi se uprl boljševiški poplavi. Najboljši dokaz za to sta Južna Italija in večno mesto Rim, kjer je uvedel Stalin danes boljševiški režim, ne da bi Angležii ali

Američani to lahko preprečili. Pokazal je na nesrečo, ki bi prišla z boljševizmom, čigar cilj je ostala slej ko prej svetovna revolucija, nad vse evropske narode in tudi nad slovenski narod. Odvrgniti to nesrečo od evropskih narodov in izvojevati narodom evropske celine mir, ki naj zastuži to ime in ki naj omogoči vsem, da si zacelijo rane, prizadete v tej vojni, je v stanu samo Nemčija ki je s svojim sedanjim povračilom Angličii z uporabo najnovejšega orožja, proti kateremu niso iznašli Angličii še nikakega sredstva, dokazala, koliko sila je še sposobna razviti. O tem razvoju sil, ki se je z orožjem »V 1« pričel, se lahko reče, da bo prinesel s seboj odločitev največje važnosti in da bo v veliki meri določil vojaški in politični izid te vojne. V zvezi s svojimi gornjimi »zvanjanji je g. Hauptamtsleiter dr. Lapper nato še podrobneje obradil posamezna vprašanja, ki se tičejo ljubljanske pokrajine.

Ljubljanski trgovci ali pekhi s temi nakaznicami ni mogeli. Ostalim preskrbovalnim uradom v pokrajini bo objavljena delitev racioniranih živil in vžgialic s posebno okrožnico.

Bolniška nakazila za julij

Bolnikom, ki so po predloženih zdravniških spričevalih upravičeni dobiti posebne dodatke racioniranih živil, bo bolniški odtok mest. preskrbovalnega urada delil bolniška nakazila za mesec julij vsako dopoldne od 8. do 11.45 ure samo v pritličju Turjaške palače v Križankah, Gosposka ul. 15. po naslednjem razporedu: Od 1. do 7. julija samo bolnikom, ki imajo pravico tudi za meso, tako da pridejo na vrsto v soboto 1. julija bolniki z začetnicami priimka A do F, v ponedeljek 3. julija bolniki z začetnicami F do J, v torek 4. julija bolniki z začetnicami K in L, v sredo 5. julija z začetnicami M do P, v četrtek 6. julija z začetnicami R do T in v petek 7. julija bolniki z začetnicami U do Z. Od 8. do 17. julija drugim bolnikom, tako da pridejo na vrsto v soboto 8. julija bolniki z začetnicami priimka A do C, v ponedeljek 10. julija z začetnicami D do G, v torek 11. julija z začetnicami H do J, v sredo 12. julija z začetnicami K in L, v četrtek 13. julija z začetnicami M do O, v petek 14. julija z začetnicami P do S, v soboto 15. julija z začetnicami S do U in v ponedeljek 17. julija z začetnicami V do Z. Od 18. do 26. julija bo bolniški odtok delil nakazila za sladkor za dojenčke in bolnike, toda le na podlagi predloženih zdravniških spričeval, tako da pridejo na vrsto v torek 18. julija bolniki z začetnicami priimka A do C, v sredo 19. julija z začetnicami D do H, v četrtek 20. julija z začetnicami I do N, v petek 21. julija z začetnicami L do K, v soboto 22. julija z začetnicami O in P, v ponedeljek 24. julija z začetnicami R in S, v torek 25. julija z začetnicami S do U in v sredo 26. julija bolniki z začetnicami V do Z. Zdravstveni zavodi, ki so upravičeni dobiti posebne dodatke za strežniško osebje, naj pošljejo po nakazila od 1. do 10. julija popoldne. Bolniki, ki dobivajo bolniške dodatke, naj prineso s seboj izpolnjeno živilsko nakaznico za mesec julij. Bolniška nakazila brez predložitve živilskih nakaznic ne bomo izdajali. Zdravniška spričevala za pridobitev bolniške nakazila je treba predložiti mestnemu fizikatu od 1. do 20. v mesecu. Upravičenci, ki po predloženem spričevalu dobe prvih bolniško nakazilo, naj se z njim zgledajo na Prevodu, Novi trg številka 4/II, soba št. 12, zaradi potrditve trgovca. Bolniški odtok opozarja, da bo delil bolniška nakazila strogo po objavljenem razporedu. Zamudnikom, ki prihajajo izven objavljenega razporeda, urad bolniških nakazil ne bo več izdajal. Če upravičenci zaradi nepričakovanega prekinjenega uradovanja ne bi prišli dopoldne na vrsto, naj pridejo v urad isti dan popoldne od 15. do 17. ure.

Delitev bonbonov za mladino do 18. leta

Od 3. do 15. t. m. prejmejo potrošniki na dodatne živilske nakaznice DoMa, DoMb, in DoMc, veljavne od 1. V. 1944 in izdane od Mestnega preskrbovalnega urada v Ljubljani, dajanja ob Schillerjevih izrazni bujnosti kot pleonazem. Prav tako res je, da ta velika patetična zunanja formalnost ne najde vselej enako velikega notranjega igralskega in gledalskega odziva. Gledališka resničnost terja skladnosti doživlja, občutja, ter gledalcu dojemljive izrazne forme, kajti sicer izgubi pravico do življenja. Vsaka doba terjaja svojo načinu čustvovanja ustrežajočo igralsko formo, in kot je res, da je pretresala nekoč gledalce patetična recitacija, tako je res, da učinkuje danes način podajanja, ki ga je uporabila naša režijska stremeljenje, da s čim manjšimi zunanji sredstvi, toda s posebno intenzitetno notranjega doživlja in ekonomsko uporabo glasu in kretnje (čeprav jih ne zavrača) poda zgosten, predmetni, stvarni izraz. Njen cilj je, da bi podala sliko usod, ne toliko ljudi, značajev, ne toliko čustev. Namen režijske pri ureditvi te predstave v spored je bil, da pokaže zmogljivost posameznih igralskih in obenem ansambelskih sil v skupni igri. Zasedba vlog: Marijo Stuart bo igrala Saričeva, ki smo jo videli pred tri in dvajsetimi leti v tej vlogi in ki je z njo že takrat ustvarila — kakor so pisale kritike — enega izmed nepozabnih likov svoje tvornosti. Prav tako bo Marija Vera v vlogi Elizabete obudila spomin na prvovrstni umetniški užitek njenega prvega gostovanja v Ljubljani, ki je imelo za posledico njen tukajšnji »anžman. Takrat je nastopila določa večera zaporedoma: enkrat kot Elizabeta, drugič kot Marija Stuart. Vsa druga zasedba igre bo nova: Jan kot grof Leicester, Debevec kot Talbot, M. Skribinšek kot lord Cecil burleighski, Lipah kot Davison, Cesar v vlogi Paula, Bitenc kot Mortimer, Nakret kot Aube. spine, Verdonik — Bellevre, Korosec — Okelli, Gregorin — Melvil, Kraljeva —

po 200 gr bonbonov na odrezek »35« abes pri naslednjih trgovcih: Sumi (Gradišče), Mimosa in Stine (Dunajska cesta), Jeras in Bonbon (Miklošičeva cesta) ter Vavpetič (Celovska cesta).

Nakazila železa

Pokrajinski gospodarski svet v Ljubljani poziva interese, ki so do 15. junija t. l. vložili prošnje za nakazila železa in železnih izdelkov in niso še prejeli rešitve, da se javijo med 9. in 12. uro dopoldne v sobi št. 30 Gospodarskega sveta.

Sprememba razporeda protikomunističnih predavanj

V razporedih protikomunističnih predavanj za obrtnotrovosko stroko, je odredena sprememba, katero naj upoštevajo vsi tisti obrtniki, ki so se do sedaj udeleževali predavanj v Zavodu za socialno zavarovanje. Za vse te obrate bodo od ponedeljka 3. julija dalje predavanja po naslednjem redu: Obrati z zač. črko C — ponedeljek — Kino Sloga; obrati z zač. črko C — ponedeljek — Delavska zbornica; obrati z zač. črko I — torek — Delavska zbornica; obrati z zač. črko J — torek — Kino Sloga; obrati z zač. črko O — četrtek — Kino Sloga; obrati z zač. črko V, W, Y — sobota — Kino Sloga. Vedno ob 11. uri dopoldne. Za vse ostale ostane razpored neizpremenjen. Vljudno prosimo obiskovalce, da se predpisanega reda točno držijo.

Propagandni oddelek Pokrajinske uprave v Ljubljani.

Ob koncu šolskega leta

Zaprta so se vrata šolskih zavodov. Mladina se je razigrana razlila po ljubljanskih ulicah. Poslednji dan letošnjega junija je bil spet tisti naš prekrasni neposvečeni praznik, ko se veselimo z našo mladino, se z njo postaramo za eno leto in s tiho resignacijo obujamo spomine na čase, ko smo sami zapuščali šolske klopi. Kljub nepričakovanju vojnih časov je treba reči, da so uspehi na naših šolskih zavodih prav zadovoljivi. Mladina v splošnem pridno študira in oblastva se trudijo, da pouk ne bi bil prikrajšan za zaslužni ukrepi in zaradi omejitve šolskih prostorov. Redovanje kljub vojni ne pozna prizanehljivosti in tako lahko rečemo, da mladina v sedanjih vojni ni slabše izsolana, kakor v mirni dobi in v rednih razmerah. Ko smo večer zadovoljni opazovali velike gruče razigrane mladine po ljubljanskih ulicah, smo ji prav gotovo vsi od srca želeli, da bi se lepo odpočila v počitnicah in nabrala novih moči za prihodnje šolsko leto in za bodočo službo slovenskemu narodu. Kjer pa je hotela nesrečna manjša nadarjenost ali lenoba, naj starši ne obupujejo, marveč naj bodo svojem varovancu ob strani, da bo našel pravi poklic in pravo pot v bodočnost. Vsakdo nam bo potreben, samo da bo pošten in dela voljan člen naše slovenske skupnosti. Kennedyjeva, Pujljeva — Kurlova in Raztrenska — častnik. Inscenator te igre je inž. arh. Stanko Rohrman, ki gledališkemu občinstvu ni neznan. Njegova prva inscenacija je bila uprizoritev D'Albertove opere »Mrtev oči«. Za »Marijo Stuart«, ki ima sedem slik in so potrebne zategadelj hitre scenске menjave, je uporabil samo glavne slogovne elemente dobe in za igro neobhodno potrebne arhitektonske in opravne predmete, da je ustvaril z njihovo pomočjo splošno vzdušje te temačne in grozljive žalostne. Načrte za kostume je napravila Dagmar Kačerjeva. M^{rs}a Sl.

Zapiski

Čankarjevo črtico »Publikume« je priobčila »Adria Illustrirte« v svoji 10. številki. Prevod je posnet iz knjige dr. J. Glonarja »Slovensche Erzähler«, ki je izšla pred leti v Ljubljani in ki nudi nemškemu bralcu lep izbor slovenske proze. Proslava Straussove 80letnice v berlinski Državni operi. Reprezentativno gledališče, kakor je berlinska Državna opera, je vedno posevečalo posebno pozornost delu Richarda Straussa, zato ne preseneča, da je vzel izrednim razmeram dostojno proslavo 80letnico tega predstavnika sodobne nemške glasbe. Za mojstrov jubilej je namreč uprizorilo »Kavalirja z rožo«, »Arabello«, »Salomo« in »Elektra«, torej Straussove najpomembnejše operne skladbe. »Kavalir z rožo« je bil po svoji režijski in inscenaciji ter izbrani zasedbi vsledkar ponos berlinske Državne opere in mu je tudi v sedanjih razmerah posvetila kar se dá veliko pozornost. Nastopile so v tej operi, kakor tudi v ostalih tih, prvovrstne pevke in pevci, s katerimi sedaj razpolaga berlinska Državna opera, kakor Tiana Lemnitz, Maria Cebotari, Paula Buchner, Fritz Krenn, Johannes Schüller, Jaroslav Prochaska in drugi.

KULTURNI PREGLED

Boj dveh svetov

Iz razgovora z režiserjem Schillerjeve igre »Marija Stuart«, ravnateljem Drame Cirilom Debevcem. V času, ko se odigrava »Maria Stuart«, divjajo v Angliji in na škotskem verski boji reformacije in protireformacije. V obeh delih imata ti stujji svoje pristaše le s to razliko, da je prevladujoča večina v Angliji s kraljico Elizabeto na čelu — protestantska, na škotskem s kraljico Marijo Stuart — katoliška. V Angliji ima Marija Stuart kot pretendentka na angleški prestol podporo v katoliških stranki; protestantski škotski lordi pa skušajo na škotskem s pomočjo Jamesa, Marijinega polbrata, in s podporo Elizabete Angleške utrditi protestantstvo in izigrati Marijo Stuart. Na škotskem služijo lordi kot prvi državni vladajoči oblasti zgolj s sebi nameni vedno samo z mislijo, kako bi povečali svojo osebno last, moč in vpliv in prekrosili z njimi svoje tekmece. Le v skrajni sili združijo svoje interese — toda zopet samo z namenom, služiti sebi. Vdanosti monarhiji, državotvorni ali narodni misli ni. V Angliji pa se vodi pod vlado Elizabete politika v smeri: v skupnost povezani interesi naj služijo državotvorni misli in obemu blagu. Usoda hoče, da sta predstavnici teh dveh tako ostrih zgodovinskih, verskih in političnih nasprotij dve vladarici izrednega formata, ki vnašata v to svetovnonazorsko borbo še svoje osebnosti, družinske in ženske spore, še trenje svojih povsem nasprotnih si značajev. Marija Stuart je »odstotna ženska: lepa, strastna, romantična in predstavlja samo sebi in svoji osebnosti sreči živeče življenjsko načelo.

Elizabeta je njen protipol; moško preudarna realista podreja ves svoj egocentrični »jaz« višjemu smolu: državotvorni misli, splošnemu blagru, Elizabeta predstavlja predvsem intelekt, Marija sentimental. Ta dva naddimenzionalna formata žensk, ki sta po svoji dediščini, prednikih in po politični in verski konstelaciji druga druga sovražna na poti, rojeni — Marija pod nesrečno, Elizabeta pod srečno zvezdo, — morata v odločilnem boju tretji s tolikšno silo druga ob drugo, da je smrt ene izmed obeh neizogibna. In tako mora z vso nujnostjo podleči v dobi, ko zmaguje realizem nad romantiko, državotvorna misel v skupnost povezanih interesov nad egocentričnim vladarskim samoveljčjem in ekstremnim absolutizmom — podleči Marija Stuart. Elizabeta je povzročiteljica zgodovinsko dokazanega dejstva, ki je zrušilo za vsa nadaljnja potomstva naziranje o nedotakljivosti maziljene kraljeve osebe — kajti ona je ustvarila s precedenčnim primerom Stuartkine obsoje prvi primer smrtni obsoje kraljev. Debečeva režijska postavlja zategadelj ravno usodni Elizabetin podpis kot zaključno dominantno te zgodovinske drame in ga izluščil z vsem poudarkom iz dogajanja. S tem podpisom, ki uniči tekmo Marijo in s katerim si hoče Elizabeta priboriti dokončno srečno in nemoteno vladarstvo, z zaključkom Stuartkine tragedije, se pričinja Elizabetina. Kajti z usodnim podpisom, s katerim si dá kot ženska maščevalnega duška, si nakopje pred zgodovino neizbrisen maež pravno oporečnega postopka napram Mariji Stuart. Režijska deli sedem slik te tragedije v sledeča glavna dogajanja: prva slika prinaša ostrače dobe in krivdo, druga — napetost,

tretja — trčenje obeh nasprotnic, peta — katastrofo, šesta — obsodbo Marije, sedma — Elizabetino osamelost. Kakšen je odnos režiserja napram zgodovinski in pesniški resnici? Za režiserja je pri režijski važna predvsem samo pesniška resnica, ki je v tem primeru s pesniku dovoljeno licenco svobode, v nekaterih podrobnostih nekoliko drugačna od zgodovinske. Samo primer: do osebne srečanja med Marijo in Elizabeto ni nikoli prišlo. Silno važno vlogo pa je igralo eno izmed usodnih pism, ki jih je pisala Marija Elizabeti. Ker je v dramati za razvoj dejanja nujno potreben viden dramatski konflikt, je ustvaril Schiller iz pismenega konflikta dejanske osebnosti srečanje, prizor v fotheringskem parku, kjer izpove Marija svoj srd in svoje sovraštvo Elizabeti v obraz. »Ni dobro, če zadene srd ob srd, je vodilna misel pričujoče režijske. Ta srd je odločilna vzmet, ki sproži Elizabetin smrtonosni podpis. Tu si je dovolil režiser glede na zgodovinsko resnico popravek: prenesel je prizor v parku iz zelenila v februarško dobo, v čas, ob katerem je bilo usodno pismo resnično napisano. Igralska stran režijske. Pri podajanju klasičkov, posebno pri podajanju Schillerjevih del, ki jih označuje poseben zanos v besedi in občutju, je bila doslej po tradiciji v rabi formalnost zunanega izraza, patetična recitacija, velika forma v glasu in kretnji. Ta način podajanja, ki je ob času svojega razcvita in vška, pred več kot petdesetimi, da še pred tridesetimi leti, učinkoval s svojo polnostjo in resničnostjo, izgubija v današnjih časih prepričevalnost svojega učinka, ker današnja igralska in gledalska generacija ne doživlja več čustvenih zanosov na ta način. In tako se marsikomu dogaja, da občuti to tradicionalno formo po-

dajanja ob Schillerjevih izrazni bujnosti kot pleonazem. Prav tako res je, da ta velika patetična zunanja formalnost ne najde vselej enako velikega notranjega igralskega in gledalskega odziva. Gledališka resničnost terja skladnosti doživlja, občutja, ter gledalcu dojemljive izrazne forme, kajti sicer izgubi pravico do življenja. Vsaka doba terjaja svojo načinu čustvovanja ustrežajočo igralsko formo, in kot je res, da je pretresala nekoč gledalce patetična recitacija, tako je res, da učinkuje danes način podajanja, ki ga je uporabila naša režijska stremeljenje, da s čim manjšimi zunanji sredstvi, toda s posebno intenzitetno notranjega doživlja in ekonomsko uporabo glasu in kretnje (čeprav jih ne zavrača) poda zgosten, predmetni, stvarni izraz. Njen cilj je, da bi podala sliko usod, ne toliko ljudi, značajev, ne toliko čustev. Namen režijske pri ureditvi te predstave v spored je bil, da pokaže zmogljivost posameznih igralskih in obenem ansambelskih sil v skupni igri. Zasedba vlog: Marijo Stuart bo igrala Saričeva, ki smo jo videli pred tri in dvajsetimi leti v tej vlogi in ki je z njo že takrat ustvarila — kakor so pisale kritike — enega izmed nepozabnih likov svoje tvornosti. Prav tako bo Marija Vera v vlogi Elizabete obudila spomin na prvovrstni umetniški užitek njenega prvega gostovanja v Ljubljani, ki je imelo za posledico njen tukajšnji »anžman. Takrat je nastopila določa večera zaporedoma: enkrat kot Elizabeta, drugič kot Marija Stuart. Vsa druga zasedba igre bo nova: Jan kot grof Leicester, Debevec kot Talbot, M. Skribinšek kot lord Cecil burleighski, Lipah kot Davison, Cesar v vlogi Paula, Bitenc kot Mortimer, Nakret kot Aube. spine, Verdonik — Bellevre, Korosec — Okelli, Gregorin — Melvil, Kraljeva —

Kennedyjeva, Pujljeva — Kurlova in Raztrenska — častnik. Inscenator te igre je inž. arh. Stanko Rohrman, ki gledališkemu občinstvu ni neznan. Njegova prva inscenacija je bila uprizoritev D'Albertove opere »Mrtev oči«. Za »Marijo Stuart«, ki ima sedem slik in so potrebne zategadelj hitre scenске menjave, je uporabil samo glavne slogovne elemente dobe in za igro neobhodno potrebne arhitektonske in opravne predmete, da je ustvaril z njihovo pomočjo splošno vzdušje te temačne in grozljive žalostne. Načrte za kostume je napravila Dagmar Kačerjeva. M^{rs}a Sl.

Kronika

* **Avtomobilske garaže morajo biti med letalskim alarmom odprte.** V primeru letalske alarma morajo vse avtomobilске garaže v Nemčiji imeti odprta vrata, da se lahko avtomobilisti s svojimi vozili zatečejo pod streho, tako se glasi najnovejša odredba mestnega generalnega nadzornika za promet na cestah.

* **Samo 20 gramov težke posiljke** se smejo pošiljati z vojaško pošto v zapadne kraje, tako se glasi najnovejša odredba pristojnega poštnega ministrstva.

* **Dragocena najdba.** V Zlatem Rogu, v mestnem predelu Kasin paša je odkril nek vrtnar na svojem vrtu podzemeljski rovt. Takoj v začetku je našel na zlato ploščo ter na obdelane kamne. Carigraski ravnatelj muzeja je ugotovil, da je to neka zelo stara plošča iz čistelega zlata. Vrta se, natančneje preiskujejo.

* **Razprodaja Južne Italije** se nadaljuje, tako poročajo iz Milana. Veliki ameriški bančni in industrijski koncerni so pokupili v Neaplju vse večje hotele in restavracije. Nadalje se vrše pogajanja za prevzem italijanskih elektrarn, tekstilne industrije, železnice in drugih prometnih naprav, ki naj bi prišle v roke ameriških finančnih koncernov.

* **V počastitvi spomina** blagopokojnega ravnatelja Občinske hranilnice g. Josipa Verbiča je darovala Kmetiska posojilnica na Vrhniki mesto venca na grob znesek 300 lir za občinske reveže vrhniske občine in Posojilnica v Logatcu 500 lir. V isti namen je poslala rodbina g. Slavka Hočiča, varja iz Ljubljane znesek 250 lir. Uprava občine Vrhnika se darovalcem iskreno zahvaljuje tudi v imenu podpiranih.

Brezplačno bibliofilsko izdajo

Penitve Severina Salija Spev moji zemlji bo dobil vsak kupec tombolskih tablic. Te penitve bodo natiskani le toliko izvkov, kolikor bo kupcev. Vsaka tablica za bibliofilsko tombolo stane 100 lir.

Razpisanih je 525 dobitkov. Najnižji dobitek (dvojka) bo imel 5 knjig, najvišji (tombola) pa 10 knjig in povrhu bo dobil vsak, ki zadene tombolo, še en dodaten dobitek.

K tem spadajo Cankarjevi zbrani spisi, vezani v usnje, prof. Santlove izvirne ilustracije za Jurčičev roman: Cvet in sad, Birolove slike za Oljki, originalni odstisi Debenjakovih bakrorezov za Dularjevo Krka umira..., zbrana Pregljeva, Tavčarjeva in Zupančičeva dela, bibliofilska izdaja knjig: Kitica Mickievičevih in šopek Cankarjevih pisem, potem Zbirka Slovencev knjižnice, Zbirka Naše knjižice, Zbirka Dobre knjige, Slovenski lesorezi z originalnimi podpismi živečih umetnikov, Kosova: Zgodovina slovenskega naroda, Kričičev: Knez Kocelj, Vodnikova: Sodoba slovenska lirika, Reymontovi: Kmetje in Debeljakova razprava o tej knjigi v luči književne kritike.

Dovolj lepih knjig za vsakega ljubitelja izbranih del slovenskih in drugih pisateljev. Zato ne odlašajte naših pooblaščenih prodajalcev, ki vas obiskujejo na domovih.

Tombolske tablice si nabavite lahko tudi v Gradišču nasproti Drame in v Ulici 3. maja.

Iz Ljubljane

Cepljenje proti tifusu

Cepjenje proti tifusu in paratifusu za lastnike in službenice obratovalnic z živil, strojno osebo zdravstvenih zavodov in za perice, ki je bilo za vse obvezno na mestnem fizikatu, je zaključeno. Odrejena je kontrola ter je potrebno, da ima vsak lastnik in službenec uradno potrdilo o opravljenem cepjenju pri sebi, da ga po zakonodaji kontrolnemu organu. Proti onim, ki kljub večkratnim pozivom niso zauživali zaščitnih tablet in nimajo uradnega potrdila o tem, bo kazensko postopano.

Vabimo vse drugo prebivalstvo, naj se prostovoljno zavaruje proti boleznim skupine tifusa ter se zato javi v dopoldanskih urah v sobi št. 9 mest. fizikata. Zaščitno cepjenje je zelo enostavno in nima pravnobnih škodljivih vplivov. Obstaja samo v zauživanju zaščitnih tablet zjutraj na teče. Tableto je treba použiti s požirkom vode ter je priporočljivo, da drugo hiano uživamo šele uro pozneje.

* * *

* **Novi grobovi.** Po težkem trpljenju je umrl g. Janko Lani. Pokojnik leži do dneva pogreba na svojem domu, Vodovodna c. 78, na pokopališču k Sv. Križu pa ga bodo spremenili v soboto ob pol 16, iz kapele sv. Krištofa na Zalah. — Preminil je g. Peter Lombar, Pogreb blagoga rajnega bo v soboto ob 16, iz predviške cerkve na Župnijsko pokopališče na Viču. — Dotrpela je ga. Marija Maljeva. K večnemu počitku jo bodo spremenili v soboto ob pol 15, iz kapele sv. Janeza na Zalah na pokopališču k Sv. Križu. — Pokojnik naj bo ohranjen blag spomin, njihovim svojem pa izreka naše iskreno sožalje!

* **Diplomirani** so bili na filozofski fakulteti naše univerze gg. Kolar Anka, Mann Dušica in Sirk Josip. Cestitamo!

* **Zadnja dneva Sternove razstave** portretov sta današnja sobota in jutrišnja nedelja, ker bo v nedeljo zvečer razstava neprekinjeno zaprta. Kdor torej hoče spoznati razvoj našega velikega mojstra, naj za obisk izkoristi vsaj še zadnja dva dneva, saj je razstava v Jakopičevem paviljonu odprta od jutra do večera brez opoldanske odmora. Obenem obiskovalce opozarjamo na razstaveni katalog z univ. prof. dr. Stelčevim orisom umetniškega življenja in razvoja njegove umetnosti, za dopolnilo kataloga je pa pri blagajni na razpolago dolga vrsta fotografij najznačilnejših razstavljenih portretov. Razen doslej objavljenih fotografij so na razpolago tudi še fotografije naslednjih portretov: ga. Roza Stenzen iz leta 1903 (katalog št. 9); Ante Gaber, risba iz l. 1905 (k. št. 10); umetnikov avtoportret, risba iz l. 1913 (k. št. 14); akvarel »Majda« iz l. 1919 (k. št. 16); »Violinista« iz leta 1925 (k. št. 18); umetnikov lastni portret, monotipija iz l. 1927 (k. št. 20); ga. Danica Čečeva z Andrejčkom iz l. 1936 (k. št. 27); nadškof dr. Anton B. Jęglič iz l. 1939 (k. št. 32); ga. Jožica Pielcick iz l. 1940 (k. št. 33); »Modelka s slikarjem« iz l. 1942 (k. št. 45) in gdč. Pavla Zabukovec iz l. 1940 (k. št. 52). Razstavljeni sta tudi dva nova zelo prkruptna pastelna otroška portreta »Mirt« in »Polenca«. Naša javnost naj upošteva, da je

dohodek razstave pod pokroviteljstvom g. predsednika div. generala Leona Rupnika, namenjen Socialni pomoči.

* **Ponovitev pisnega večera.** Na splošno željo bo radijska postaja ponovila pisani večer v ponedeljek, dne 3. julija ob 19. uri v veliki umunjski dvorani. Vstopnice se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

* **I. sklepna javna produkcija** glasbene šole »Sloga« bo v ponedeljek 3. julija ob 18. uri v štolski glasbeni dvorani. Nastopijo gojenci klavirja, gosli, kitare in soipetja.

* **Mladinski in šolski zbor** Glasbene Matice bosta nastopila na javni produkciji v ponedeljek 3. julija ob pol 6. uri v veliki filharmonični dvorani pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Na sporedu je vrsta mladinskih zborov ter mešanih zborov iz naše literature, kakor tudi trije odlomki iz Dvořakove balade »Mrtvaški ženine«. Kot solista nastopita pri tem Dvořakovemu delu sopranistka Senegačnikova in baritonist Smrkovič, oba iz šole gg. Wistinghausnove. Podrobni spored v knjigarni Glasbene Matice.

* **Sedma in zadnja sklepna produkcija** Glasbene akademije bo v torek 4. t. m. ob 18. uri v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu sta poleg drugih skladb tudi godalni trio prof. L. M. Škerjanca in slovita C. Franckova violinska sonata. Izvajali jih bodo učenci iz šole za komorno glasbo, ki jo vodi prof. J. Slais. Sporedi bodo napredaj v Matici: knjigarni po 6 in 3 lire.

* **Važno za vsakogar sedaj in v bodoče** je znanje strojepljanja! Novi tečaji — dnevni in večerni — pričnajo 1., 3., in 4. julija. Praktično znanje, potrebno v vsakem zasebnem ali javnem poklicu. Specialni tečaji tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. Informacije, prospekti: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Domobranska 15.

* **10 letni Borut Volkar** je prejel te dni spričevalo o dovršenem tretjem razredu ljudske šole, ki ga je izdelal s prav dobrim uspehom. Dodek mu je zato podaril 50 lir. Ta denar pa je dobrotljivo Borut prinesel v oglašni oddelek »Jutra« in nas naprosil, naj ga oddamo siepmu mlačenicu Tonetu za nabavo harmonike.

PRAŠČKE ZA REJO

ima na razpolago Gospodarska zveza in jih oddaja pri restavraciji »LEV« na Gosposvetški cesti.

* **Nesreče.** Z motorja je padel in si zlomil levoico 23letni policist Feliks Skafar z Vrhnike. Z vrolo juho se je opelka po obrazu in desnici 14 mesecev stara hčerka posestnika Vlasta Černetova iz Ljubljane. 51 letni uradnik Josip Černe iz Ljubljane je padel po stopnicah in se poškodoval na glavi. 9letno hčerko delavca Antonija Grumova z Rakinne je sestrična po nesreči vrezala s koso v levo nogo. Ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski splošni bolnišnici.

* **Za dijakine inje in absolvente inje** srednjih in strokovnih šol pričnajo 1., 3. in 4. julija posebni počitniški tečaji strojepljanja. Pouk bo dopoldne, popoldne ali zvečer po želji in izbiri obiskovalcev. Lahka desetpurna metoda, moderna strojepljanje. Tečaji so eno-, dvo ali trimesečni. Učnina zmerna, vpisovanje dnevno. Specialni tečaji tudi za stenografijo, knjigovodstvo itd. Praktično znanje, vsakomur koristno. Informacije, prospekti: »Trgovsko učilišče« Christofov učni zavod, Domobranska 15.

* **Izgubljena živilska nakaznica.** Dijak begunec je na poti od Privoza do Opekarске ceste izgubil živilsko nakaznico za julij na ime Znunder Stane. Poštenega najditelja prosimo, da jo odda v uredništvu Jutra.

* **Opozorilo.** Da bo oddih na vrtu ali v naravi še bolj prijeten, si pomagamo ga lepo gođbo. Nove plošče z modernimi šlagerji in gramofone pa izposoja proti mali odškodnini trvdka »Everest« v Prešernovi ulici 14.

Iz Novega mesta

Nov poveljnik. Zapustil nas je poveljnik novomeške domobranske skupine major g. Ferenčak, ki je odšel na novo službeno mesto. Poveljstvo je prevzel podpolkovnik g. Dežman, kateremu izražamo prisrčno dobrodošlico.

* **Kandidatom za polaganje mojstrskih izpitov.** Vsem onim pomočnikom, ki so se lani prijavili za polaganje mojstrskega izpita pred izpitno komisijo v Novem mestu, vložili tozadevne prošnje in svoje dokumente ter plačali izpitno takso, sporočamo, da zaenkrat ni izgledov, da bi se izpiti vršili v Novem mestu. Po informacijah, ki smo jih prejeli od Pokrajinskega gospodarskega sveta v Ljubljani (bivša Zbornica TOJ), bodo mojstrski izpiti v danih razmerah izključno v Ljubljani. Onj kandidati, ki bi mojstrski izpiti radi opravili, naj se javijo v pisarni Poverjenstva, kjer bodo prejeli nadaljnja navodila.

* **Prijava odsotnih.** Okrajno glavarstvo v Novem mestu razglaš: V Novem mestu se nahajajo številne družine, katerih nekateri člani so po 8./IX. 1943. neznanega bivališča, bodisi da so bili kot prisilni mobiliziranci odvdeni ali pa so se iz strahu pred bombardiranjem izselili iz mesta in se do danes niso vrnili na svoje domove. Da bo možno vsaj deloma urediti evidenčno prebivalstvo, odreja okrajno glavarstvo: Svoji odsotni so dolžni v 10 dneih prijaviti na Poveljstvo policijskega zbora v Novem mestu vse od dne 8./9. 1943. iz mesta izseljene svoje, bodisi da jim je sedanje bivališče znano ali ne. Prijavna dolžnost zadene vsakogar, ki je pred 8./9. 1943 živel s pogrešencem v hišni skupnosti.

* **Če iz kakršnega koli vzroka ne moreš v zakonišče, vedi, da je tvoje mesto daleč od oken, ker si pri oknih v nevarnosti, da te poškodujejo drobci bomb, razbitih stekel, zračni pritisk. Postaviti se moraš v kot so in v počakati konca napada, ker je v sredi sobe vzdržljivost stropa najmanjša. Vedi pa, da moraš najprej vse preizkusiti, da greš takoj v zakonišče, ker varnost v sobi kljub zgoraj navedenim meram še zdalece ne odgovarja varnosti v zakonišču.**

* **Kako se boš obvaroval mraza, ki prihaja iz betonskih tal v zakonišču? Izolirama ga na ta način, da na tla položimo par plasti časopisnega papirja, preko tega pa stare preproge, linolej, desko ali podobno.**

* **Pomanjkanje brivcev.** Da je v mestu pomanjkanje brivcev, občutimo moški in ženske, saj moraš večkrat čakati dolgo 2 uri in še več, da prideš na vrsto. Pred vojno je bilo v mestu 6 brivskih in frizerskih salonov, danes pa, ko je še enkrat več ljudi v mestu, so samo trije, ki imajo toliko dela, da jim še do bivših mesečnih gostov ni dosti. Nekaj pomočnikov je kar »potovalčih« in hodijo k strankam na dom.

Z Gorenjskega

* **Uspehi na glasbeni šoli v Kranju.** Na izrecno željo koroškega Gauleiterja so tudi v Kranju ustanovili glasbeno šolo, ki pripada k celovškemu glasbenemu zavodu. Z velikimi težavami so bile premagane ovire, nabavljene instrumenti in notni material, pri čemer je prizadevanja podpirala stranka, odnosno njeni činitelji. Pomagal je tudi deželni svet in kranjski župan. Poubudnosti in znanju gospodične Larsenove in glasbenega učitelja Pogačarja gre hvala, da se je moglo v kranjski zavod vpisati 150 gojencev, ki so se v instrumentalni godbi prav dobro izvežbali. Pred dnevi je vodstvo kranjske glasbene šole priredilo javno produkcijo. Spored je uvedla najprej harmonika, vmes so se vrstili plesi, koračnice in pesmi, pa tudi nastopi s klarinetom in klavirjem. Na koncu je nastopil orkester. Poslušalci so bili s koncertom nadvse zadovoljni ter so »zrazili željo, naj bi se slične prireditve še večkrat vršile.

* **Vodja nemških vojnih invalidov na Koroškem.** V teku prihodnjih tednov obišče Koroško SA višji skupinski vodja Oberlindober. Ob tej priliki bo govoril v raznih krajih na ljudskih zborovanjih.

* **Prireditve v Velikoveh.** Dve veseli uri zabave sta bili namenjeni delovnemu ljudstvu iz Velikoveh, Prevalja, Mežice, Globasnice in drugih okolških krajev. Komik Tarantelli je zabaval gledalce in poslušalce z raznimi nastopi.

* **Smrt očeta z 21 otroki.** V št. Vidu na Koroškem je umrl kmet Johan Kaiser v 78. letu svoje dobe. Pokojnik je bil dvakrat oženjen in zapušta 21 otrok.

* **V Celovcu sta umrla 68 letni upokojeni** podpolkovnik Karel Pötscher in 65 letni bivši restavratore Franc Lahovnik, ki so ga pokopali v Prevaljah.

* **Razne nezgode.** 13letni učenec Jožef Kus je padel z drevesa ter si zlomil nogo v zgornjem delu. 29letna voznica Helena Cemažarjeva iz Celovca si je zlomila nogo. 2letna hči mehanika Ana Trampčičeva iz Celovca se je spotalnila na vrto med igro ter si zlomila levo nogo. Vsi trije ponesrečenci se zdravijo v celovski bolnišnici.

* **Blk ga je vrge! na tla, žof. Mariarčer,** najmlajši na neki koroški kmetiji, je hotel zapreči bika v vozno vprego. Pri tem se je žival razkačila ter je moža tako obrčala in zdela, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

S Štajerskega

* **Razstava v Celju.** Od 29. junija do 5. julija imajo v Celju razstavo propagandnega odseka za štajersko z naslovom »Leto odločitve — Nikoli več 1918!«. Razstava je v prostorih Nemškega doma.

* **Glasbena šola v Mariboru** je priredila 28. junija produkcijo svojih gojencev.

* **Koncertni večer v Cmureku.** V Cmureku so imeli nedavno večer skladb za glaslo, klavir in petje. Sodelovali so: Lotta Krisper-Leipertova, Eva Lorenzova in Olga Mörtkova.

* **V Slovinski Bistrici** so prirediti pester večer z veselim sporedom, katerega se je udeležilo lepo število domačinov. Dan glasbe v Trbovljih. Tudi letos so v Trbovljah proslavili dan glasbe. Sodelovali so mladi godbeniki iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Glasbene produkcije so bile zaključene z rudarsko kantato Güntherja Biallesa, katero je izvajal orkester in deklinski pevski zbor. Pri produkciji je sodelovala tudi rudarska godba, s katero je nastopil v solističnem partu dr. Herbert Krames.

* **Odškodnivanje.** Joža Kolarčič je Jaremne pri Mariboru je bil odklikovan z železnim krizcem II. razreda.

* **Pogreb brambovska Majcenca.** Na Pobrežju pri Mariboru so položili k večnemu počitku brambovska Franca Majcenca, ki je padel v borbi proti tolovajem. Majcenčevega pogreba se je udeležilo veliko število Mariborčanov z zastopniki štajerskega Heimatbunda na čelu. Sodelovala je tudi brambovska godba.

* **Nesreče in nezgode.** 24letni krojaški pomočnik Stefan Mihajlovič iz Maribora si je pri nogometu potolkel po glavi. — 36letni Ludvik Čurič je padel z zidarskega odra ter si je poškodoval desno nogo. — 21letna Amalija Slančeva iz Maribora si je pri čiščenju oken ranila roko. — 38letna Ljudmila Rojeva je bil od domačega goveda ranjena na desni nogi. Ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Iz Trsta

* **Ponoven terorističen napad na Trst.** Tržaški dnevnik »Deutsche Adria-Zeitung« poroč: v svoji številki z dne 28. junija: »Zadnji noč je bil Trst zopet cilj sovražnih terorističnih bombnikov. Na mestno področje je bilo odvrženo veliko število bomb. Zopet so bila razdejana številna stanovanjska poslopja, predvsem v delavskih četrtih. Obžalovati je mrtve in ranjene.«

* **Postrežne kazni za krščane zatmenitvenih predpisov.** Prekrški zatmenitvenih predpisov bodo v bodoče v smislu prefektove odredbe kaznovani ne samo z običajno globo in zaporno kaznijo, temveč tudi z odtgnitvijo električnega toka. Hiše, kjer se bo v bodoče ugotovila slaba zatmenitev, bodo odklopljene za 10 dni, v primeru ponovitve za 30 dni, v posebno težkih primerih pa za nedoločen čas.

* **Prepoved izvoza konj, mezdov in oslov.** Prefekt tržaške pokrajine odreja s takojšnjo veljavnostjo, da je prepovedan izvoz konj, mezdov in oslov iz tržaške pokrajine v druge italijanske pokrajine.

* **Mrtvaški zvon.** Dne 25. in 26. junija so med drugim umrli v Trstu 82letni Franc Puh, 76letna Neža Munko, vdova Fišer, 92letna Zofija Schnabel, 57letni Josip Lapelj, 72letna Julija Gaberček, 19letni Josip Basič, 51letna Leopoldina Prener, 53letna Gizela Santin-Zupančič.

* **Himen.** Te dni so se poročili v Trstu zašebnik Gualtjer Dulčić in frizerka Lihjana. Na Kanté, učitelj Anton Škrobonda in gospodinja Marija Žagar, trgovec Ivan Rosini in gospodinja Lijana Semec, mehanik Jožef Dumlčić in gospodinja Nives Buki, električar R. Mora in bolničarka Ana Stojkovič, policijski agent Ivan Purisi in

uradnica Stefanija Firm, mizar Stanislav Božič in gospodinja Frančiška Jamsček.

* **Karambol tramvaja in avtomobila.** V bližini ulice Polonio št. 3 trčila avtokar in tramvajski voz proge 7. Pri tem se je tramvaj iztril. Tramvajski voznik Anton Gorlati ima poškodbe na levi nogi in rebrih. Obe vozili sta poškodovani. Potniki so imeli srečo in so odnesli zdravo kožo, pa tudi precej strahu. Nekaj časa je bil tramvajski promet na omenjeni progi prekinjen.

* **Vsak dan nezgode.** Avto je povozil v ulici Castaldi ob vogalu Stopniščne ulice 74 letno Antonijo Onicello, ki je obležala s poškodbami po vsem telesu. 16letni Tulij Bardiani z Garibaldijevega Korza 11 je zavozil v Totjevi ulici s kolešom v avto. Mladi kolešar je bil ves krvav s številnimi poškodbami po vsem telesu. Žrtvi prometne nesreče sta postala 69letni Franjo Špec iz ulice Mlin na veter 42 in 20letna uradnica Petra Jurčič. Oba imata občutne poškodbe. Ponesrečenci se zdravijo v tržaški bolnišnici.

* **Zaprete gostilne.** Oblast je odredila, da se zapro številne tržaške gostilne, za katere se je izkazalo, da so v njih postregli gostom z jedli po vrtoglavih črnobirzljanskih cenah.

* **Izropana Vinarna.** Tatinski zlikovci so se s pomočjo ponarejenih ključev vtihotali v vinarno Leonarda Tritta. Odnesli so 40 buteljki konjaka, 20 buteljki likerija, 140 litrov semenskega olja in 350 lir gotovine. Trittova je odkodovana za nad 15 tisoč lir.

Iz Gorice

* **Ljudsko gibanje v Gorici.** Dne 25. in 26. junija so bila v Gorici 3 rojstva, 3 smrtni primeri in 1 poroka.

* **Silkarska razstava v Gorici.** Med goriskim občinstvom se opaža živahno zanimanje za umetnostno razstavo v gorški umetnostni prodajalni. Razstava ima poseben pečat, ki mu ga vtiskajo umetnine znanega slikarja Crala, ki uživa sloves preko meja svoje domovine.

* **V Moreljivi ulici je gorelo.** V stanovanju Ernesta Pellicona, ki stanuje v Moreljevici ulici št. 13, ki je last dedičev Deolle, je nastal ogenj. Gorški gasilci so s svojim naglim prihodom in gašenjem preprečili, da se ni ogenj še bolj razširil. Na srečo ni večje škode.

* **Nezgoda zaradi izstrelka v Ajdovščini.** 12letna učenka Barbara Skvarča iz Ajdovščine je našla na polju izstrelke, ki si ga je ogledovala. Nesrečno naključje je hotelo, da je izstrelke eksplodiral. Skvarčeva ima številne rane po vsem telesu. Prepeljali jo so v gorško bolnišnico, kjer se zdravita tudi 70letni kmet Srčko Filipič iz Ravnice, ki si je pri padcu s češnje zlomil levoico in 16letni Fulvij Vitello iz Gorice, ki se je pri padcu s kolesa poškodoval po obrazu.

* **Nezgoda zaradi izstrelka v Št. Vidu.** 31 letna kmetica Antonija Božič iz Št. Vica pri Vipavi je našla na polju izstrelke, ki je eksplodiral. Božičeva ima poškodbe na desni rami in je bila prepeljana v gorško bolnišnico, kjer se zdravi tudi 26letni delavec Vid Spineli, ki se je pri padcu s kolesa pobil po glavi.

* **Okradena Vipavka.** Med tem ko je čakala na avtoбус, je bila okradena 27letna Lidija Rustja iz Dobravelj pri Sv. Križu v Vipavski dolini. Izginila ji je denarnica s 1070 lirami gotovine in izkaznicami.

Iz Hrvatske

* **Častniški podmladek mornarice.** Hrvatski listi so objavili poziv dijakom gimnazij, srednjih tehniških šol ter trgovskih in pomorskih akademij, ki so položili zrelostni izpit in se žele posvetiti poklicu pomorskih častnikov, naj se javijo pri ravnateljstvih svojih šol ali pri poveljstvu hrvatske mornarice, kjer bodo zvedeli natančne pogoje za sprejem.

* **Napad na zdravniški letali.** Pet britanskih lovskih letal je napadlo popoldne 26. junija na zagrebškem letališču ravnokar pristajal sanitetni letali, ki sta nosila jasno znake Rdečega križa. Kakor izve DNB, sta letali zgoreli.

* **Očiščevalne akcije na zapadnem Balkanu.** ki so se pričele pred dnevi, so dovedle do novih uspehov in do osvoboditve nadaljnje ozemlja izpod tolovajske strahovlade. Tolovaji so pri tem utrpeli visoke izgube. Samo v zapadni Bosni so izgubili v enem dnevu 340 mrtvih in 30 ujetnikov. Drugi dan so padli nadaljnji 104 tolovaj. Nemške in hrvaške čete so zaplenile tudi večje količine orožja in streliva.

Petruška o sebi

Spoštovano uredništvo!

Kakor je videti, je dosegla moja »Slovenska lirika« vsaj ta uspeh, da je napravila nekega človeka, o katerem slovenska literatura doslej ni vedela, da živi, izredno plodovitega. Verjemite mi, da bi bil zelo vesel, če bi g. Držaj vzbujal kolikaj nade, da bo še kaj iz njega. Ker pa se je na žalost, kot zdaj že lahko vsi vemo, sklavarno izkazal, naj mi ne zameri, če imam občutek, da imam opraviti z umhu. Človek nekaj časa potopi, ko pa ga mine potrpežljivost, naredi z njo, saj veste kaj.

V svojem odgovoru na Držajev pamflet sem v »Jutru« 14. maja t. l. zapisal: »Drži, absolutno drži, da se je Petruška preživljal kot zlatarski pomočnik, duhovnik in ljudsko štolski učitelj. Odkod imam te podatke? Iz njegove lastnorčno napisane biografije nalaše zame.« Ta moja izjava, ob kateri bi se vsak pošten človek zamislil, g. Deržaja ni zadovoljila. Iz njegovega podlistka v »Jutru« 22. t. m. sklepam, da sodi moje resničnostno po svoji. Tako mi sedaj ne preostane nič drugega kot s citiranjem iz omenjene biografije razkrinkati ga. Te afere nisem jaz želel, želeli ste jo vi, g. Držaj!

Petruška mi je o sebi napisal dobesedno kot citiram:

* **Tri mesece zlatarski pomočnik**

V Odesi sem izstopil z enim piastrom v žepu in bil zato prisiljen, da si čimprej poiščem službo. Naključje je naneslo, da sem ob stal pred neko zlatarsko trgovino, kjer sem ugledal naznanilo, da se sprejme v službo zlatarski pomočnik. Kot sin zlatarja v Kanninu sem večkrat opazoval očeta pri njegovem delu, tako da sem vsaj približno vedel, kako se dela. Drzno sem stopil v trgovino in se izdal za zlatarskega pomočnika. Zlatar Kolčenko Nikolajev, ki je pozneje po porazu Wranglove armade pribežal v Jugoslavijo in se nastanil v

Kulturno življenje v petem letu vojne. V Zagrebu so odprli četrto hrvaško umetniško razstavo. Otvoriti je prisostoval diplomatski zbor na čelu z nemškimi poslanikom. Razstave so se udeležili skoraj vsi pomembnejši hrvaški umetniki.

* **Plodovit pisatelj,** Milan Begović, ki je posebno znan radi svoje drame »Srca v viharju«, je dokončal novo ordrsdo delo pod naslovom »Beg iz življenja«, ki obravnava poslednje dneve Leva Tolstojta. Dokončal je tudi roman »Strahovi v gradu«. To delo obravnava propad neke hrvaške plemiške rodbine.

* **Odpiranje in zapiranje lekarn.** Po naredbi o odpiranju in zapiranju javnih lekarn morajo biti v poletnih mesecih vse lekarnе na področju NDH ob delavniških odprtih od 8. do 12.30 in od 16. do 19. ure.

Beleznica

KOLEDAR:

Sobota, 1. julija: Teobald.

DANAŠNJE PRIREDITVE:
Kino Matica: Sramel.
Kino Sloga: Moja hči na Dunaju.
Kino Union: Kmečka pravda.
Kino Moste: Violanta.

DEZURNE LEKARNE
Danos: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

ZATEMNITEV
je strogo obvezna od 22. do 4. ure.

